

სამხარეთი

როლი ღამეები მსახიობი გოგონასათვის

სამხარეთიანი დრამა

მოკმედი პირნი:

1. მოქმედი — ახალგაზრდა კაცი	9. ილიკო — 58 წლის
2. ანო — 22 წლის	10. ელო — 50 წლი
3. მეგი — 22 წლის	11. კლავდიუსი — 56 წლის
4. უჩა გამრეკელი — 54 წლის	12. ჰამლეტი — 45 წლის
5. ნატო — უჩას მეუღლე — 50 წლის	13. ანოს დედა — შუახნის ქალი
6. გერტრუდა — 50 წლის	14. ექთანა — ახალგაზრდა ქალი
7. ოფელია — 45 წლის	15. გოგოების ქორო
8. ზურიკო — 25 წლის	

სპექტაკლის ყველა მონაწილე სცენაზეა. კუთხეში დგანან მოქმედი და გოგონა.

მოქმედი. აბა, შენ იცი!

გოგო. კარგი, კარგი, ნუ გეშინია.

მოქმედი. მთავარია, შენ არ შეგეშინდეს. რომ შემჭამე, ნიჭიერი ვარო, დაამტკიცე კიდევ. ტექსტი ხომ ისწავლე?

გოგო. რაღა დროსია! (აჩვენებს რვეულს.)

მოქმედი. ნუ აფრიალებ ასე, მომეცი!

გოგო. მქონდეს, უფრო თამამად ვიქნები.

მოქმედი. არ შემარცხვინო, იცოდე!

გოგონა. ფეხებით, ფეხებით აბრახუნებდნენ!

მოქმედი. არ მისმენ?

გოგონა (ღიმილით). დაწყება მიჭირს.

მოქმედი. მერეა ძნელი. თუმცა, ვნახოთ... წადი ახლა და როცა განიშნებ, მაშინ შემოდი.

გოგონა გადის.

მოქმედი (დარბაზს მიმართავს). მსახიობებმა გადავწყვიტეთ, წარმოვადგინოთ სპექტაკლი, რომელსაც საფუძვლად ჩვენს თეატრში მომხდარი ნამდვილი ამბავი უდევს: ზუსტად ერთი წლის წინ დამწყები მსახიობი გოგონა, რომელსაც ოფელიას

როლი უნდა შეესრულებინა, პრემიერაზე არ გამოცხადდა. გოგონას ანო ერქვა. ანო. არამართო პრემიერაზე არ გამოცხადდა, საერთოდ სულ დაგვეკარგა. უგზო-უკვლოდ გაქრა. ჩვენ კი დანაშაულის მტანჯველი გრძნობა დაგვიტოვა, რომელიც, რასაკვირველია, ყველას ერთნაირად არ აწუხებს, მაგრამ ყველას ერთნაირად სურს ერთხელ და სამუდამოდ მოიშოროს იგი.

ჩემი სცენარის მიხედვით, სპექტაკლის ყველა მონაწილემ თავიდანვე სცენაზეა. მათ სპექტაკლის მსვლელობის დროს თვითონ მოუწევთ დეკორაციების აგება, თუ შეიძლება ასე ითქვას — უნდა ააწყონ თვითმფრინავი ჰაერში!

რასაკვირველია მიხედვით, რომ იმ ამბის ნამდვილი პერსონაჟები სპექტაკლში არ მონაწილეობენ.

ერთადერთი, ვინც ჩვენი დასის წევრი არ არის, გოგონაა, ახლა რომ ველაპარაკებოდით. მეოთხე წელია, თეატრალურ ინსტიტუტში აბარებს გამოცდებს, მაგრამ ამაოდ. დიდი ხანია ვიცნობ, თუმცა სულ ცოტა ხნის წინ შევაგინე, რომ ძალიან ჰგავს ანოს...

უჩა (სათზე იხედება). დავიწყეთ, რატომ არ ვიწყებთ?

მოქმედი. ახლავე, ბატონო უჩა! (დარბაზს.) ეს ჩვენი თეატრის მთავარი რეჟისორი გახლავთ, უჩა გამრეკელი, „ჰამლეტის“ დამდგმელი, ანოს აღმომჩენი...

უჩა. განა ვინმე გვაკლია?

მოქმედი. ყველანი ვართ, ოღონდ მოჩვენებას ველოდები!

მეგი (გამოცოცხლებით). მოჩვენება მინდ-ა-ა!

ელო. მეგი, როგორ იქცევი?

მეგი. მოჩვენება მაჩვენეთ, მოჩვენება!

უჩა. რაც მალე დავამთავრებთ ამ კომედიას, უკეთესია! რაღა დავიშალოთ და ძალიან დავილაღე... (ცოლს.) შენც ხომ დაილაღე, ნატო?

ნატო თანხმობის ნიშნად უღიმიის.

აი ჩემი მეუღლეც დაილაღა.

მოქმედი. საჭიროა მხოლოდ რამდენიმე დეტალის გახსენება. ხომ შევთანხმდით?

უჩა. მერე რაღას უცდით? მოდი, დავანებოთ თავი მოჩვენებებს, კუდიანებს, მკითხავეებს და საქმეს შევუდგეთ.

მოქმედი. კი ბატონო, კი ბატონო, ახლავე (ეძახის.) ანო! ანო!

ყველანი (გაკვირვებულები). ანო?

მთქმელი (ეძახის). ანო!
ანო (კულისებიდან). ახლავე, ახლავე, მოვრბივარ!
სცენაზე შემოვარდება ანოს როლის შემსრულებელი გოგო, ყველანი გაკვირვებით
შესტკრაან.

ანო (მთქმელს ჩურჩულთ). მაპატიე. (იღიმება.) შიშისაგან დაე-
ყრუვდი.

მეგ. კი მაგრამ... დაიცადეთ, დაიცადეთ! ეს რომ ანო არ არის?

მთქმელი. დიახ, ეს მოჩვენება გახლავთ!

მეგ. თმა კი მართლაც ანოსავით შეუტრეპია! მაგრამ ანოს უფრო
უხდებოდა, არა, ზურა?

ანო (მეგის). შენ, ეი!

მეგ. რა გნებავთ, პატივცემულო მოჩვენებავ?

ანო. დაინახავ, რაც მნებავს!

მთქმელი (უყვირის). გაჩუმდი! ორივენი გაჩუმდი! (ცოტა ხნის
მერე, მშვიდად.) მიპასუხე, მარტო ცხოვრობ?

ანო (როგორც იქნა, მოწყვითა თვალი მეგის). აუცილებლად უნდა
გიპასუხო?

მთქმელი. აბა, რისთვის შევიკრიბეთ აქ?

გოგოების ქორო. დიახ, ანო მარტო ცხოვრობდა, მაგრამ ეს
სრულებითაც არ ნიშნავს იმას, რასაც თქვენ გულისხმობთ
„მარტო ცხოვრებაში“. ანოს ბინა ჩვენი ბუნავი იყო, ჩვენი
„თავისუფლების კუნძული“. რომელიმე ჩვენთაგანს რაიმე თუ
უღონდა, იქ ვზვიობდით, შეგროვებული ფულით ვიყიდით
ერთ ბოთლ შამპანურს, ნახევარი გახსნიას გვეღვრებოდა...
ასევე საერთო იყო რომელიმე ჩვენთაგანის უბედურებაც.
ვინმე თუ ორიანს მიიღებდა, ან რომელიმე სახელმძღვანელოსა
და ჩვენისთანა უკუყო გოგოებისთვის ყოვლად მიუღწეველ
კაცს შეიყვარებდა, ერთად, ხმამაღლა, მოთქმით, გემრიელად
ვტიროდით.

მეგ. ორიანის გულისთვის ტიროდით?

ანო (მთქმელს). უთხარით რა, დაგვაცადოს!

მთქმელი (მეგის). გვაცალეთ, თუ შეიძლება! (ანოს.) — მაინცდა-
მაინც, შენ რატომ მოგიკაუნეს?

ანო. მაგას რა გამოცნობა უნდა!

მეგ. მართლაც, რა გამოცნობა უნდა მაგას!

მთქმელი (მკაცრად). ქალბატონო მეგ... (ანოს.) მაინც, მაინც?

ანო. მე ხომ პირველ საართულზე ვცხოვრობ!

მთქმელი. მერე?

ანო. მერე? (რალაცას იხსენებს ღიმილით.) მერე შემეშინდა.

მთქმელი. რისი?

ანო. როგორ თუ რისი?

მეგ. ანო უფრო ტკვიანი იყო, თუმცა მოჩვენების კვალობაზე არც
ეს არის უკუყო.

ანო (მთქმელს). მე წავალ!

მთქმელი (გაბრაზდება). რაო? წავალო? რომ მეხვეწებოდი, სცენა-
ნაზე გამიყვანეო, დაგვიწყდა? აი შენი სცენა! (მშვიდად.)
ნუ აქცევ ყურადღებას. შენ ის მითხარი, რისი შეგეშინდა?

ანო (რვეულში იხედება). თქვენ რა იცით, რა არის მარტო ცხოვ-
რება. შუა ოთახში ვიდექი და ვკანკალებდი. ფეხებით, ფეხ-
ებით აბრაახუნებდნენ. მე კარი გავაღე...

მთქმელი. აქი შემეშინდაო?

ანო. თვითონაც არ ვიცი, რატომ გავაღე კარი. ორნი იყვნენ, დაქ-
რილი ძლივს შემოათრიეს, საწოლზე დააწვინეს, სასწრაფო
დახმარებას დაურეკეო, მთხოვეს, კი არ მთხოვეს, მიყვირეს.
მეც დაკრეკე. თვითონ რატომ არ დარეკეს, არ ვიცი. მაშინვე
წავიდნენ... არა, მთვრალეები არ ყოფილან... მეტი არაფერი
უთქვამთ... ერთი ტიროდა... წავიდნენ, გაიქცნენ... შეიძლება,
თვითონ დაკრეს, ანდა შეეშინდათ, ჩვენ არ დავაბრალონო...

მთქმელი. შეიძლებოდა, შენთვისაც დაებრალებინათ.

ანო. აბა კი! რასა ბრძანებ! (შეცვლილი ხმით.) ექიმებმა მითხრეს,
კარი რომ არ გავაღე, მოკვდებოდაო. სხვანაირად როგორ
უნდა მოვქცეულიყავი?..

უჩა. მე ჭერჭერობით ვერ გავარკვიე, რა როლს ასრულებს ეს
უცნობი გოგონა?

მთქმელი. ეს გოგონა შეეცდება გააკეთოს ის, რასაც გააკეთებდა
ანო. ისინი ტოლები არიან, დაახლოებით ერთნაირად აზროვ-
ნებენ, ერთნაირად ცხოვრობენ...

მეგ. მოჩვენებაც მარტო ცხოვრობს?

მთქმელი. დიახ, ეს გოგონაც ანოსავით მარტო ცხოვრობს.

უჩა. ნამდვილი ანო აქამდე ვერ იპოვეთ?

მთქმელი. ბატონო უჩა, თქვენ თუ გაუღებდით კარს, თუ შეი-
ფარებდით დაჭრილ ადამიანს შუალამისას?

უჩა. მე? (ცოლს გადახედავს, ღიმილით.) როგორ მოვიქცეოდით,
ნატო? (მთქმელს.) დაბეჯითებით ვერ გეტყვით, მაგრამ ალ-
ბათ ვერ გავუღებდი. მარტო მე კი არა, უმრავლესობა ასე
მოიქცეოდა. საავადმყოფოში კი წავიყვანდით, საკაცესაც ჩვენ
თვითონ ვათრევდით, დავიქანცებოდით, გავიხვითქებოდით,

ზედ გადავყვებით, თავზე შემოვევლებოდით, მაგრამ შინ კი არ შევუშვებდით. სინდისის წინაშე თავს იმით გავიმართლებდით, საეკლესიო უკეთესად მიხედავენო. ასეა!.. ამის მიზეზი კი თქვენ ჩემზე უკეთესად იცით, ეს გახლავთ შიში. ვისაც გვეშინია, ერთმანეთის გვესმის, მაგრამ არ გვესმის ამ გოგონასი, რომელიც სხვანაირად მოიქცა.

ანო მონუსხულით შესცქერის უჩას.

მ თ ქ მ ე ლ ი (ანოს). გამოფხიზლდი, შენი რიგია!
ანო. უკაცრავად... (რვეულში იხედება.) როგორ დავბენი... აი ვიპოვე (უჩას.) გახსოვთ, როგორ მიყვირეთ?

უ ჩ ა. გიყვირეთ? არ მახსოვს...

ანო. ასე მგონია, ასი წლის წინ იყო. ინსტიტუტი ახალი დამთავრებული მქონდა, სწორედ უშტატო მსახიობის ბოშური ცხოვრების დაწყებას ვაპირებდი, თქვენ რომ დამიძახეთ. გიყვირეთ გამოვარდი. კიბეზე საბოების ბრახბარებით ამოვირბინე. რამატარებელით დადიხარ, დებილოო, მეტყუდა ხოლმე ჩემი პედაგოგი ჰამლეტი. მაშინ მიგხვდი, რომ სიმართლეს მეუბნებოდა. კაბინეტის კარი შემოვალე. მობრძანდითო, მითხარით. მეც შემოვბრძანდი. ვერ ვიტან, მეზიზღება, ცუდად ვსდები როცა შენობით ელაპარაკებიან უცნობ ადამიანს. დაბრძანდითო, მითხარით და დავბრძანდი. რა გნებავთო, მკითხეთ და მხრები ავიჩეჩე, ვითომ მე კი არა, თქვენ რა გნებავთ-მეთქი. ცოტა ხანს დაკვირვებით მიყურებდით, ფანჯარაში გავიხედე, ვითომ სრულებითაც არ ვგრძნობდი თავს უხერხულად, ასე რომ მიყურებდით. ოფელია თუ გავიგონიათო? — მკითხეთ. მთელი ტანით ვიგრძენი, რომ არ დამცინოდით, მართლა გაინტერესებდით, ვიცოდი თუ არა, ვინ იყო ოფელია. დიახ, გამიგია-მეთქი. გინდათ ოფელიას როლი ითამაშოთ? თქვენმა სიტყვამ თითქოს ფეხქვეშ მიწა გამომაცალა, ნერწყვი ძლივს ჩავყლაპე და გითხარით, თქვენ რა იცით, რომ მე ოფელიას როლის თამაში მინდა-მეთქი? ყველას უნდაო, გაგეცინათ თქვენ. შეიძლება, გიპასუხებთ რატომღაც გაღიზიანებულმა, — მაგრამ აი მე კი ამ როლს არ ვითამაშებდი-მეთქი. რატომო? — ეტყობა ჩემი ნათქვამი მოულოდნელი იყო თქვენთვის. იმიტომ რომ მეშინია-მეთქი. ახლოს მოხედით, ნიკაპი თითით ამიწიეთ და თვალბში ჩამხედეთ. უცებ გული ყელში ამოვიჭდა. რატომღაც ტირილი მომიწდა, ძლივს შევიკავე თავი. ხელი გამიშვით,

თქვენს სკამთან დაბრუნდით, დაჯექით, სიგარეტს მოუკიდეთ და როდის-როდის გავიგონე ისევ თქვენი ხმა, მაინც რისი გეშინიათო? კინალამ ვიყვირე: მე რა ვიცი, რისი გეშინია, რატომ გეშინიათ მიწისძვრის, ხანძრის, ქარიშხლის? აი, ასევე, ამიტომ, ამის... კიდევ კარგი ეს სისულელე ხმამალა არ ვიქვი. იმასაც ხომ არ გეტყოდით, რომ მე გეშინია ყველაფრის, რაზედაც ვოცნებობ. დიდხანს ვისხედით ჩუმად. მე რე მითხარით, თქვენზე რამე მომიყვებითო. მე კი ენა ჩამივარდა. ჯერ ღიმილით შემომცქეროდით, მე რე რომ არ იქნა და ხმა აღარ ამოვიღე, ეტყობა, მოთმინება დაკარგეთ და მიყვირეთ. (ღიმილით.) სხვათა შორის, თქვენობით მიყვირეთ (განაგრძობს მოყოლას.) მაშინ კი შემეშინდა, თუ რა იყო, პირი რომ გავალე, აღარ გავჩემებულვარ. ყველაფერი მოგიყვებით, რაც ვიცოდი, თუ არ ვიცოდი. ტყუილი და მართალი. ისიც კი გითხარით, როგორ მივიღია შინ ომში დაღუპული ბიძის სურათი, ისიც დავუმატე, დედა ყოველთვის ოცდაათ მანეთს მიგზავნიდა და რა კარგია, მართო რომ ცეცხოვრობ-მეთქი... მე რე თქვენ რეპეტიციაზე წამიყვანეთ...

კ ლ ა ვ დ ი უ ს ი (კითხულობს). „როგორ იმყოფები, საყვარელო ძმისწულო ჩვენო?“

ჰ ა მ ლ ე ტ ი (კითხულობს). „ძალიან კარგად გახლავართ“.

მ თ ქ მ ე ლ ი (ტაშს შემოჰკრავს). კარგით, კარგით, გვეყოფა, „ჰამლეტი“ ჩვენ უკვე ვითამაშეთ და წარმატებითაც. სჯობს, ჩვენს მკვდარს მივხედოთ.

უ ჩ ა. მკვდარს?

მ თ ქ მ ე ლ ი. მოდით, კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ ყველა წვრილმანი. ნელ-ნელა სიმართლესაც მივადგებით. პაწაწინა ქვებით დიდი სახლი შენდება. ანო, განაგრძე!

ანო უჩას შესცქერის, არ ესმის.

მ ე გ ი. ეი, მოჩვენება, შენ გეუბნება!

ანო (გამოეკვია). ახლავე, ახლავე... სულ ამერია ყველაფერი... (რვეულს ფურცლავს.)

მ თ ქ მ ე ლ ი (უყვირის). აკი ზეპირად ვიციო?

ანო (უშვეო ღიმილით). დამავიწყდა.

უ ჩ ა (ანოსთან მივა). თქვენ ანოს იცნობდით?.. ნამდვილ ანოს?

ანო. არა, არ ვიცნობდი.

უ ჩ ა (ღიმილით). ის თუ იცით, ანოს რომ გავხარო?

ანო. არა, არც ვე ვიცი.

გოგობის ქორო. ჩვენ რომ ვეტყვოდით, ბებერია შენი უჩაო, ყურბზე ხელებს აიფარებდა და იღვავ, ასე, გაღიმებული... (ანოს.) — გოგო, იმას ხომ ცოლი ჰყავს? ანო (ყურბზე ხელეზარებული). არაფერი მესმის, არაფერი მესმის...

გოგობის ქორო.
— ო, ზურიკო სულ სხვა ბიჭი იყო,
— ლამაზი,
— წესიერი,
— განათლებული...
— მანქანაში, უკანა ფანჯარასთან...
— წიგნები ეწყო...
ანო. და პატარა ცოცხი!..

ზურიკოს მანქანაში.

ზურიკო. გავიგე, თეატრში მიუწვევიხართ.
ანო. ხო.
ზურიკო. ალბათ პროგრამების გამყიდველად, არა?
ანო. არა.
ზურიკო. აჰ, უკაცრავად. არ მითხრა, ოფელიას როლი მომცესო!
ანო. მოდი, თბილისის ზღვაზე წავიდეთ.
ზურიკო. კი ბატონო, მაგრამ ამ სიცივეში ზღვაზე რა გავაკეთოთ?
ანო. ჯერ მივიდეთ, მოვიფიქრებთ რამეს.
ზურიკო. მაინც ასეთი დიდი როლი რატომ მოგცეს, როგორ განდეს ამოიღეს საქმე?
ანო. დამიბარეს და მითხრეს, ამ როლიდან წითელი კაბა უნდა გამოჭრა და ჭრელი მაქმანიანი ნიფხავიო.
ზურიკო. აი ხომ ხედავ, არც შენი როლი გიყვარს.
ანო. სხვა რა, ან ვინ არ მიყვარს? სხვათა შორის, მაგ სიტყვაზე, ჩემო ზურიკო, ალერგია მემართება, სიცილი ამიტყდება ხოლმე, ვიცინი და ვიცინი...
ზურიკო. გრცხვენია და იმიტომ.
ანო. ვკვლები სიცილით. მრცხენია? რატომ უნდა მრცხვენოდეს?
ზურიკო. სიყვარული ხომ ახლა ქაჯობად ითვლება.
ანო. არაფერიც! სიყვარული ჩემთვის თეთრი ეტლივითაა; ოქროსფერი ღერბითა და პარიკიანი შექტვებით.
ზურიკო. ამიტომაც გეუბნები, გრცხვენია-მეთქი. სიყვარული ახლა მოღაში არ არის!
ანო. ზურიკო, ზურიკო, რა ბებერივით ლაპარაკობ!

ზურიკო. იმიტომ, რომ სიმატლეს გეუბნები?
ანო. როცა უყვართ ამდენს არ ლაპარაკობენ! გააჩერე მანქანა!
ზურიკო. ავი ზღვაზე წავიდეთო?
ანო. გადავიფიქრე. ისე შენ იმ ეტლის კოფოზეც არ დაგსვამდი.
ზურიკო (სიცილით). მაინც ხომ გაგაბრაზე?
ანო. უკაცრავად შენთან! ჩემი გაბრაზება ასე ადვილი არ არის. ახლა შინ წამიყვანე, თუ არ გცალია, ფეხით წავალ...
ზურიკო. ფეხით რატომ უნდა წახვიდე? მეც გზა იქითა მაქვს, ბარემ მიგიყვან.
გოგობი. ანოს სიხარულისგან თავბრუ ეხვეოდა. იმ წუთას ყველა უყვარდა. ხუმრობა ხომ არ იყო, თეატრში დაუძახეს, ოფელიას როლი მისცეს! იმ საღამოს ანოსთან შევიკრიბეთ, ვიციდეთ შამპანური და დავლიეთ! ნახევარი ისევ დაგვეღვარა...

ანო კიბით ხელში წინ გამოდის.

ანო. რა კარგია, როცა ვილაცა დავინახავს, შეგამჩნევს, კარგია, როცა ვინმეს სჭირდება. რა კარგია, როცა იცი, რომ ვილაცა ფიქრობს შენზე, ვილაცას ახსოვხარ. აი როგორ ყოფილა ეს ქვეყანა აწყობილი: თუკი ერთი ლექსი მაინც იცი ზეპირად, ვილაცას უსათუოდ, უსათუოდ, უსათუოდ, როდისმე, როდისმე, როდისმე მაინც დასჭირდება.
გოგობი. და ჩვენ ანო დაგვეკარგა, ველარ ვხვდებოდით, ველარ ვხვდებოდით. მისი ხმა აღარ გვესმოდა. ანო მთლიანად თეატრში გადაბარგდა და ყველაფერი თან წაიღო: სიხარული, მწუხარება, სიმღერა, ცეკვა... მისთვის აღარ არსებობდა ამხანაგი, ტელეფონი, ფირფიტები, კინო... შინ გვიან ბრუნდებოდა, დაქანცული, მთელი დღის შთაბეჭდილებებით გაბრუნებული, აღზნებული... სიბნელეში თვალახელილი იწვა და ფიქრობდა...
ანო. ვიწვექი და ვფიქრობდი, როდის გათენდებოდა. სიზმარშიც ისევ თეატრში ვიყავი რეპეტიციაზე, ისევ თქვენთან... იქ სადაც თქვენ იყავით, ბედნიერად ვგრძნობდი თავს. როგორც კი წახვიდოდით, ქვეყანაც ცარიელდებოდა. თქვენს თანამგზავრად ვიქცეო, უფრო სწორად—თქვენს ჩრდილად. დაგყვებოდით უკან, დაგვედით მთელ ქალაქში, გიცდიდით ქუჩაში, საათობით ვიქცეო კიბის საფეხურზე იმ საღარბაზოში, სადაც თქვენ კვირაში ორჯერ დადიოდით. მე ვიცოდი, ვინც ცხოვრობდა იქ, ჩვენი დასის მსახიობი ქალი, ამიტომაც ჩემი გული საესე იყო ბობოქარი, გადარეული ფიქრებითა თუ განზრახვე-

ბით. მეგონა, ეჭვის ფოლადის კლანჭებით სული მეფლითე-
ბაო. ერთი-ორჯერ კართანაც მოვედი, არ ვიცი, რა კეთილმა
ძალამ შეაჩერა ჩემი ხელი, რომელიც უკვე ზარის დასარე-
ქად მქონდა გაწვდილი... თქვენ რომ გაგელოთ კარი, ან თუნ-
დაც იმას, ვინც თითქოს თქვენი მეუღლის მეგობარი იყო, რა
უნდა მეთქვა, რატომ მოვედი-მეთქი?... ქუჩაში უკან როცა მო-
ვუბრუნდით, თქვენს გარდა სხვას არაფერს ვხედავდი. თვალ-
მთვრალად გიყურებდით, თითქოს მობარებული ბავშვი
ყოფილიყავით. მართლაც, საფრთხის საოცარი გრძობა მქო-
ნდა, თითქოს თვალს თუ მოგაშორებდით, რაღაც დაგემართე-
ბოდათ, ან მანქანა დაგეჯახებოდათ, ან აგური ჩამოვარდებოდა
ზემოდან, ანდა ვილაკებები მოგიტაცებდნენ... ამავ დროს ეს
საფრთხის გრძობა ჩემთვის ნაცნობი იყო. ათი წლის წინ,
ჯერ კიდევ ბავშვი, აი ასევე შეშინებული, გულამოვარდნილი
დავდევი, არ ვშორდებოდი ერთ ჩემ მეზობელ მსუქან, ლო-
ყაწითელ ბიჭს, რომლისთვისაც მზრუნველ დედას შავი თმა
თითქოს სახანავით შუაზე გაეყო და ბრილიანით გადაეგლისა.
იმ ბიჭს, როგორც პატარა მუსიკოსს — მუსიკოსი მართლა
იყო, ვიოლინოზე უკრავდა — თეთრ პერანგზე შავი ბაბთა
ეკეთა და ის შავი პეპელასავით ბაბთა ჰქუაზე მშლიდა, მაგ-
რამ ალტაცებასთან ერთად მწვავე, უსაზღვრო სიბრალული-
თაც მავსებდა. დიახ, მე ის ბიჭი კი არ მიყვარდა, მებრალე-
ბოდა, თუმცა მას ჩემი შესაბრალი არაფერი სჭირდა, მაგრამ
ღმერთს, ეტყობა, ჩემთან დაკავშირებით თავიდანვე რაღაც
შეეშალა — სიყვარულის ნაცვლად სიბრალულის უნარი მი-
წყალობა და ამიტომაც ყველას აოცებდა ჩემი სიყვარულ-სიბ-
რალული, აოცებდა კი არა, აშინებდა. ერთ დღეს იმ ბიჭის
დეიდები მოვიდნენ დედაჩემთან, მაშინ ჯერ კიდევ დედასთან
ერთად ვცხოვრობდი, უთხრეს, ქალბატონო, იქნებ როგორმე
დაგვანებოს თქვენმა ქალიშვილმა თავი, იქნებ როგორმე და-
აბათ შინ, უსათუოდ მილიციას ხომ არ გამოუფიქრებთო. რასა-
კვირვებია, დედამ ვერ დამაბა, ერთხელ მისი მუსიკის მას-
წავლებლის სადარბაზოში, სადაც, ისევე, როგორც თქვენს მო-
ლოდინში, კიბეზე ვიყავი ჩამომჯდარი, ბულდოგი მომიქსიეს...
დიახ, მუსიკის მასწავლებელმა მომიქსია ბულდოგი.

თქვენ მეტად ერთფეროვანი მარშრუტი გქონდათ: სახლი,
თეატრი, და ხო, იმ მსახიობი ქალის სახლიც. იმ მსახიობი ქა-
ლის სახელი არავისთვის მითქვამს, ჩემი მეგობრებისთვისაც
კი, თუმცა მით უმეტეს მათ არ ვეტყვოდი, რადგან ყველაზე

მეტად მათი შემრცხვებოდა, თითქოს თქვენ მე მალაატობ-
ლით... აი, როგორი სულელი ვიყავი! მაგრამ მე ერთხელ თქვენ-
მა მეუღლემ შემაძრწუნა. ერთ დღით, როცა ჩვეულებისა-
მებრ თქვენი ტელეფონის ნომერი ავკრიფე და თქვენი ხმის
მოსასმენად მოვეშვადე, ეს იყო ჩემი დილის ულუფა: ორი
სიტყვა — გისმენთ, ალო, რადგან მერე ტელეფონის მიღს ახე-
თქებდით, თქვენს ნაცვლად თქვენმა მეუღლემ მიპასუხა, გის-
მენთო. მე მილი რატომღაც ვერ დავკიდე, შეიძლება მოულო-
დნელობისაგან გავშირე უცებ, ცოტა ხნის დუმილის მერე
თქვენმა მეუღლემ თქვა, თქვენ გინდათ მითხრათ, უფრო
სწორედ, მიმასწავლოთ, თუ სად არის ახლა ჩემი მეუღლე,
არა? მე ყურმილი დავკიდე და შემეშინდა... არა, თქვენი მეუ-
ღლის გულთმისნობამ კი არ შემაშინა, არამედ მისმა ხმამ,
თითქოს ავტომატის ფირზე იყო ჩაწერილი, თითქოს ეკით-
ხებოდი, რომელი საათია-მეთქი და ის მპასუხობდა, ცხრის
ნახევარიაო. ხო, იმას ვამბობდი, ერთფეროვანი მარშრუტი
გქონდათ-მეთქი, იმდენად ერთფეროვანი, ზოგჯერ ვბრაზდებ-
ოდი, ნუთუ სხვა არაფერი აინტერესებს-მეთქი. ერთხელ კი
მოულოდნელად კიროვის ბაღში შეხვედით. მაშინ გადავწყვი-
ტე, დავნახებოდი, გავიქეცი, შორიდან მოეუარე და ხეივა-
ნში ვითომ შემთხვევით შეგვეფეთეთ.

უჩა (ანოს მიმართავს, მაგრამ ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, თით-
ქოს ხმამალა ოცნებობდეს). დიდი ხანია, აქ არ ვყოფილვარ,
არადა, ეს ჩემი ბავშვობის ბაღია. მე ხომ ამ უბანში გავიზარ-
დე... სულ მინდოდა აქ მოსვლა და ვერ კი ვახერხებდი. ხვალ,
ხვალ, ხვალ-მეთქი და ასე გავიდა წლები, ხვალ წავალ, ხვალ
ვნახავ, ხვალ წავიკითხავ, ხვალ ვუპასუხებ, ხვალ ვიტყვი...
მაგრამ ის „ხვალე“ არ იქნა და აღარ დავა...

ნატო, გეტრულა და ოფელია.

გეტრულა. ნატო, აი მე და შენ ერთად ვსწავლობდით. აბა თუ
გაიხსენებ, რამდენჯერ ვყოფილვართ ბაღში ჩვენზე გაცილე-
ბით უფროს მამაკაცთან ერთად? ვერ გაიხსენებ. მე განა
ამას რაიმე მნიშვნელობას ვანიჭებ, მაგრამ მაინც... სრულიად
შეიცვალა ყველაფერი. ღმერთო, რა თავხედები არიან ეს ბავ-
შვები!

ოფელია. რა ბედნიერი ხართ, ქალბატონო ნატო, ასეთი ქმარი
რომ გყავთ. ჩემმა ქმარმა ტელევიზორისა და ლოჯინის მეტი

ანო. ნახვამდის.

ჭ უ რ ი კ ო. დაცადე... (ანო კილებს ყურმილს. ტელეფონი მაშინვე რეკავს. ანო იღებს ყურმილს.)

ანო (გაბრაზებულად). ხომ გითხარი, გეყოფა-მეთქი!

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ეს მე ვარ, ანო, გერტრუდა დეილა...

ანო. აჰ, უკაცრავად...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. მოგაბეზრეს თავი ალბათ, გირეკავენ და გირეკავენ, კარგია, კარგია, რა ჯობია მაგას... მაპატიე, ასე გვიან რომ გირეკავ...

ანო. ქალბატონო გერტრუდა, მე არ დამეჩვენებია...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. გამამწარა ამ ძირმაგარამ.

ანო ხომ გითხარით, ჩვენი სახლის უკან საესეა მინდორი მრავალძარღვათი, ხვალ დილით მოვკრიფავ და მოგიტანთ.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. დიდი მადლობა, ანო, ვიცოდი, რომ არ დაგავიწყდებოდა... საღამოს თეატრში ხომ არ გამოგივლია?

ანო. არა.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. შემთხვევით ბატონი უჩასთვის ხომ არ მოგიკრავს თვალი?

ანო. კი, როგორ არა, ბატონი უჩა ვნახე...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. სად?

ანო. ბატონი უჩა შემხვდა ბაღში

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ბაღში?

ანო. კირივის ბაღში...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. უჩას ბაღში რა უნდოდა?

ანო. არ ვიცი.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ნატომ სამჯერ დამირეკა...

ანო. ალბათ სერიზოზდა...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. რა თქვი?

ანო. აბა, ბაღში სხვა რა ენდომებოდა?

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ხო-ო... აბა, ანო, მადლობთ, გენაცვალე. ნახვა-დის. მრავალძარღვა არ დაგავიწყდეს.

ანო. ნახვამდის... არ დამეჩვენებია... (ღებს ყურმილს. ცოტა ხანს უძრავად დგას, მერე ბიძის სურათთან მიდის.) მუსიკის მასწავლებელმა ბულოგო მომიქსია, თუ ეს უკვე გითხარი? ...ყველას ათასი დეიდა და მამიდა ჰყავს... ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, ხელს ვერ შეახებ, ნამცეცს ვერ მოაკლებ... (ღიმილით.) ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით...

ანო. ნახვამდის... არ დამეჩვენებია... (ღებს ყურმილს. ცოტა ხანს უძრავად დგას, მერე ბიძის სურათთან მიდის.) მუსიკის მასწავლებელმა ბულოგო მომიქსია, თუ ეს უკვე გითხარი? ...ყველას ათასი დეიდა და მამიდა ჰყავს... ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, ხელს ვერ შეახებ, ნამცეცს ვერ მოაკლებ... (ღიმილით.) ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით...

ანო. ნახვამდის... არ დამეჩვენებია... (ღებს ყურმილს. ცოტა ხანს უძრავად დგას, მერე ბიძის სურათთან მიდის.) მუსიკის მასწავლებელმა ბულოგო მომიქსია, თუ ეს უკვე გითხარი? ...ყველას ათასი დეიდა და მამიდა ჰყავს... ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, ხელს ვერ შეახებ, ნამცეცს ვერ მოაკლებ... (ღიმილით.) ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით...

ანო. ნახვამდის... არ დამეჩვენებია... (ღებს ყურმილს. ცოტა ხანს უძრავად დგას, მერე ბიძის სურათთან მიდის.) მუსიკის მასწავლებელმა ბულოგო მომიქსია, თუ ეს უკვე გითხარი? ...ყველას ათასი დეიდა და მამიდა ჰყავს... ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, ხელს ვერ შეახებ, ნამცეცს ვერ მოაკლებ... (ღიმილით.) ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით...

ანო. ნახვამდის... არ დამეჩვენებია... (ღებს ყურმილს. ცოტა ხანს უძრავად დგას, მერე ბიძის სურათთან მიდის.) მუსიკის მასწავლებელმა ბულოგო მომიქსია, თუ ეს უკვე გითხარი? ...ყველას ათასი დეიდა და მამიდა ჰყავს... ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, ხელს ვერ შეახებ, ნამცეცს ვერ მოაკლებ... (ღიმილით.) ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით...

ადამიანს ჰგონია, ვისაც უნდა, თავის თავს იმას გაუნაწილებს: აი შენ კრემიანი ნაჭერი, აი შოკოლადიანი ლუქმა... უკაცრავად, ვერ მოგართვით! ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით, გამოდგმულ ტორტივით ვიტრინაში, ტორტივით ვიტრინაში გამოდგმულ... უჩას ბაღში რა უნდოდა? რა უნდოდა უჩას ბაღში? ბაღში რა უნდოდა უჩას? ვიტრინაში გამოდგმულ ტორტივით... (სახეზე ხელებს აიფარებს, კარგა ხანს დგას ასე, მერე ხელებს ჩამოიღებს, მოქმელს გაუღიმებს.) დავილაღე!

მ თ ქ მ ე ლ ი. კარგი, ცოტა დაისვენე!

ანო. როგორი იყო?

მ თ ქ მ ე ლ ი. ჭერჭერობით, ირა უშავს...

ქ ლ ა ვ დ ი უ ს ი. ყოჩაღ, ყოჩაღ, აბა, დიქი!

გალუგლებს კანფეტს, ანო ჰერში დაიჭერს, დაჭდება, უფრო სწორად — გაღესვენება სკამზე, დალილი, მაგრამ კმაყოფილი, კანფეტს ფტქენის.

ანო (ღიმილით, თავისთვის). მე ხომ ვიცი, დღეიდან ანო შემერქმევა...

უჩა და ნატო. ნატო მანქანაზე ბეჭდავს, უჩა მის გვერდით ზის.

უჩა (პაუზის მერე). რამდენჯერ გითხარი, გვიანობამდე ნუ მიცდი-მეთქი.

ნ ა ტ ო. მე შენ არ გიცდი. ვმუშაობ.

უჩა. ააა, მე მეგონა...

ნ ა ტ ო. არა, მე ყოველთვის ასე გვიანობამდე ვმუშაობ. წვიმს?

უჩა. იწვიმოს, რა მოხდა?

ნ ა ტ ო. რატომ ბრაზობ? შენ ხომ წვიმა გიყვარს.

უჩა. დავილაღე.

ნ ა ტ ო. პირდაპირ მითხარი, რა გინდა, რატომ ჩამომიჭექი აქ. ხომ ხედავ, არ მცალია.

უჩა. შენ ჩემთვის არასოდეს გცალია.

ნ ა ტ ო. ოპო? როდის მერე შეამჩნიე ეს?

უჩა. რას აკეთებ? (მაგიდიდან იღებს ქაღალდს.) ჩვენი ჰამლეტისა არ იყოს, უსათვალოდ ვერც მე ვხედავ... როდის მიყვარდა წვიმა?

ნ ა ტ ო. დაგავიწყდა... მე კი მახსოვს...

უჩა. მთელი დღე ასე მუშაობ, მოწაფეები, ბეჭდება... მთელი დღე მარტო ხარ.

ნ ა ტ ო. დაგავიწყდა... მე კი მახსოვს...

უჩა. მთელი დღე ასე მუშაობ, მოწაფეები, ბეჭდება... მთელი დღე მარტო ხარ.

ნატო. არაფერი მიჭირს. მე მიყვარს მუშაობა. მომეცი სიგარეტი.

უჩა აწვლის სიგარეტს, ცეცხლს უკიდებს.

რას ვაკეთებ და დიკენსს ვთარგმნი. ამას უკვე მერამდენედ შევითხები და მეც მერამდენედ გასაუხზობ...

უჩა. შენ სულ დიკენსს თარგმნი...

ნატო. ხო, მე სულ დიკენსს ვთარგმნი.

უჩა. ამიტომაც ხარ ასეთი მშვიდი.

ნატო. შენ რომ სიმშვიდე გგონია, მოთმინებაა.

უჩა (ცოტა ხნის შერე). კიდევ დარეკვს?

ნატო. განუწყვეტლივ რეკავენ.

უჩა. რა გვინდაო, რატომ არ გაცლით ცხოვრებასო?

ნატო. იცი, ჩვენი ცხოვრება საინტერესოა... სხვებისთვის.

უჩა. სხვებისთვის? ჩვენთვის? ჩვენთვის რატომ არ არის საინტერესო?

ნატო (ღიმილით). ყველა ცდილობს, მისი ცხოვრება სხვებისთვის იყოს საინტერესო. რეკონ, რამდენიც უნდათ. რა შედეგია ამით, ან რა იცვლება. აი მე ზევ ორმოცდაათი წლისა ვხდები. (ღიმილით.) მინდოდა, შენთვის დამემალა. დავებრდი. შენ კი ჯერ ეთამაშები სიბერეს. (ღიმილით აჯავრებს.) უსათვალოდ ველარ ვხედავ! დილით ვაზუბები რომ ამოიტანე, სათვალე არც კი გაგხსენებია, საერთოდ, სად დევს შენი სათვალე, თუ მეტყვი?

უჩა (ღიმილით). არ უნდა დაგავიწყდეს, რომ მე შენზე უფროსი ვარ.

ნატო. ერთად მაინც არ ვებრდებით. იცი, რა ბედნიერებაა, როცა ცოლ-ქმარი ერთად ბერდები?... ჩვენ ერთად მარტო ჯოხობანას ვთამაშობთ.

უჩა. ეგ რაა?

ნატო. დიდი არაფერი: კაცი ჯოხს ავლებს, ძაღლს კი ის ჯოხი უკან მოაქვს. კაცი თამაშობს, ძაღლი კი დაკარგულს, გადავლებულს აბრუნებს, ეს არის და ეს.

უჩა (ღიმილით). ნატო, ნატო, მთელი ჩვენი ცხოვრება ქარაგმებით ველაპარაკებოდათ ერთმანეთს...

ნატო. იმით რომ რაღაცას ველოდებოდით.

უჩა. რას?

ნატო. ამქვეყნად ჩიტით დაწყებული და პატარა თევზით გათავებული, ყველა რაღაცას ელოდება. ოღონდ, ლოდინი და

მოთმინება სხვა და სხვა რამ არის, დაიხსოვე.

უჩა. გინდა გითხრა, რას ველოდებოდით?

ნატო. აღარ არის საჭირო, უკვე გვიანია.

უჩა. ველოდებოდით, რომ ერთ მშვენიერ დღეს ჩვენც ჩვენი საკუთარი ოჯახი გვექნებოდა, ადამიანებით ვიცხოვრებდით...

ნატო. ნუთუ შენც ამას ელოდებოდი?

უჩა. მართალი ხარ, ყველა რაღაცას ელოდება.

ნატო. ამიტომაც ვინახავდი, ვაგროვებდი, ვაბრუნებდი ყველაფერს, რასაც შენ თვითმცლელ მანქანასავით დაუნდობლად და ერთბაშად იშორებდი... ვინახავდი შენს სიტყვას, ღიმილს, ტკივილისგან გაჩენილ ნაოჭს, შენს სათუთუნეს, სათვალეს, რვეულს... უამრავ უაზრო, გამოუსადეგარ ნივთს, რომელიც შენ, ვინ იცის საიდან არ მოგქონდა... ვაბრუნებდი, როგორც ძალი გადავლებულ ჯოხს, მოვარბენინებდი, სიხარულით, ლაქუცით, კუდის ქნევით...

უჩა. ნატო, ნატო, მთელი ცხოვრება მსახიობებით ველაპარაკებოდათ ერთმანეთს, წინასწარ დასწავლილი სიტყვებით...

ნატო. მე იმ სიტყვებს სიმარტოვეში ვსწავლობდი, ამიტომაც დიდი დრო მქონდა, ამერჩია, ამეწონა, შემემოწმებინა და ის დამეტოვებინა...

უჩა (ღიმილით). რომელსაც მეტი ეკალი ექნებოდა, არა?

ნატო. თუნდაც!.. რა უცნაურია, ჩვენ რამდენი ხანია, ასე ტკბილად არ გვილაპარაკია...

უჩა. ჩვენ ახლა სახლობანას ვთამაშობთ, ნატო. ჩვენ ხშირად რომ გვეთამაშა სახლობანა, ორივესთვის კარგი იქნებოდა...

ნატო (ღიმილით). მაინცდამაინც ახლა, როდესაც დავებრდი, მაშინ დაეწყეთ სახლობანას თამაში? სხვათა შორის, ჩემთვის ეს თამაში არავის უსწავლებია.

უჩა. ეს ისეთი თამაშია, თვითონ უნდა ისწავლო. მე, პირადად, სახლობანას რამდენიმე თამაში ვიცი, უფრო სწორედ — რამდენიმე თამაშზე მიოცნებია...

ნატო. მაგალითად, რომელზე?

უჩა. ვაჭურაზე ვდებთ ტაფას, ტაფაზე კარაქის მოზრდილ გუნდს. ჯამში ჩავჭრით პამიდორს და ხახვს, ავურევთ ერთმანეთში და მერე მოვშუშავთ კარაქში, ავიღებთ რამდენიმე კვერცხს, რაოდენობა დამოკიდებულია ჩვენს მადაზე, კარგად გავთქვეფთ და ზემოდან მოვასხამთ მოშუშულ პამიდორსა და ხახვს... ტაფას ვდებთ მაგიდის შუაგულში, ცალ ხელში ჩან-

გალი, ცალში — შავი პურის დიდი ნატეხი გვიჭირავს. უკა-
ტრავად, უკატრავად, პილპილი დამავიწყდა. პამიდორში
შემწვარ კვერცხს მოვყარით შავ პილპილს მუჭით, მერე რა,
რომ მე ნაღვლის ბუშტის ანთება მაქვს, გაუმარჯოს სახლო-
ბანას! ვალებ მაცივარს და მომაქვს ორი ბოთლი გაყინული
ჩეხური ლუდი... როგორი თამაშია!

ნ ა ტ ო. ძალიან კარგი! დანარჩენი თამაშებიც ასეთი გემრიელია?
უ ჩ ა. მეორე ნაკლებად გემრიელია, მაგრამ სულისთვის არის მეტად
სასარგებლო. ამ სახლობანას ქვია: მკითხაობა ყავის ფინჯანზე.
ჩვენ ახალხან დავლიეთ შავი ყავა, რომელიც შენ მოაღუდე.
ვიცი, რომ ყავის მოღულება არ გეხერხება, ეს ხომ თა-
მაშია! და ორივე ჩაცქერით ჩვენ ჩვენს ფინჯანებს, ყავის ნა-
ღვლის საიდუმლო ხაზებსა და გამოსახულებებს. მთელი კა-
დობრიობა ახლა ყავის ფინჯანს ჩასცქერის, იქ უნდა დაინახოს
ხვალინდელი ღღე. ერთმანეთს ვუსინჯავთ ფინჯანებს, უხმოდ
ვაქნევთ თავს, მოწონების ან გაკვირვების ნიშნად. რა საოც-
რად გავს ჩვენი ფინჯანები ერთმანეთს! ღმერთო, რა ტკბილად,
ნაძვის ხის სათამაშო ციყვებით უზრუნველად ვბერდებით!...
მაგრამ ყველას, რასაკვირველია, მაინც შესამე თამაში ჯობს,
ეს გახლავთ ტყემლობანა! მე და შენ დილაუთენია ბაზარში მი-
ვიღივართ. შენ საქვსთან ზიხარ, როგორც ყოველთვის, მე კი
შენს გვერდით. სიგარეტს ვაბოლებ. ეს დილის პირველი
უნეტარესი და უნეტარესი სიგარეტია. შენ გულიანად ავინებ
ინსპექტორებსა და გამველებს, მე კი, სკამზე არხეინად გა-
დაწოლილი, ვფიქრობ ტყემალზე! შენ დიდი გაკვირვებით პოუ-
ლობ მანქანის გასაჩერებელ ადგილს, მერე ბაზარში შევდი-
ვართ, შენ წინ მიდიხარ, მე უკან მოგვევები ვედროებით, ჩვენ
უნდა ვიყიდოთ ორი ვედრო, ტყვიასავით კრაილა და მკვრივი
ტყემალი. მართლაც დიდი ვაჭრობისა და ჩხუბის შემდეგ
ვყიდულობთ ტყემალს, საქირო მწვანისა და წიწკას და
გახარებულნი მოვეშურებით შინისკენ, ერთი სული გვაქვს,
როდის ავიფარებთ წინსაფრებს, როდის დავტრიალდებით
გაზეურასთან, როდის გამალოკინებ კოვზს, აბა გასინჯე, ხომ
ისეთია, როგორიც შენ გიყვარსო. აი ასე იხარშება ტყემალი,
ეს საოცრებათა საოცრება საწებელი, რომელიც აწებებს, ღუ-
ლაბზე უფრო კრავს და ამავრებს ოჯახის კედლებს.

ნ ა ტ ო. რა ადვილი თამაშები ყოფილა, ეს ჩვენ, მართლაც, შე-
გვეძლო რომ გვეთამაშა. რა გვიშლიდა ხელს?
უ ჩ ა. არაფერი...

ნ ა ტ ო. ან რას ველოდებოდით. ან ახლა რას ველოდებით?
უ ჩ ა. მე პირადად; ველოდები პრემიერას, რომელიც ზეგ იქნება...
და ისიც ვიცი, შენ რასაც ელოდები.

ნ ა ტ ო. მეც პრემიერას ველოდები.
უ ჩ ა. შენ ელოდები ჩემი სპექტაკლის ჩავარდნას და ასე რამდენი
წელიწადია, ელოდები, ითმენ, ითმენ, ელოდები. მაგრამ არ
გიმართლდება, არა! (სიცოლით.) ხომ მართალს ვამბობ, ნატო?

ნ ა ტ ო (სიცოლით.) კი, მართალს ამბობ.
უ ჩ ა (სიცოლით.) კი მაგრამ, რატომ? ვამაგებინე!
ნ ა ტ ო (სიცოლით.) არ ვიცი, ღმერთმანი, არ ვიცი. მე მხოლოდ ვე-
ლოდები. იცი ჩემი უსაძაგლესი და ამავე ღროს, შენი სიგარე-
ტისა არ იყოს, უნეტარესი და უტკბილესი ოცნება რომელია?
ჩვენ სულ ერთად ვიყოთ, სიამის ტყუპებით.

უ ჩ ა (შეწუხებული ღიმილით.) ნატო?
ნ ა ტ ო (ღიმილით.) ვერ ვიტან, როცა შინიდან გადიხარ!

პაუზა

— (ღიმილით.) შეგეშინდა?

უ ჩ ა. ხო.
ნ ა ტ ო. მეც...
უ ჩ ა. დღეს ნერვები ავიშალეს. ალბათ ანო ჰყავთ ახლა ამოწმე-
ბული. მე და ანო დღეს ბაღში ვიყავით ერთად.

ნ ა ტ ო. ვიცი.
უ ჩ ა. დარწმუნებული ვარ, გეცოდინებოდა. ისიც ელოდება... პრე-
მიერას. და რადგან ელოდება, სასწაული მოხდება. დამიჯერეთ,
მეც ვიცი რალაცა, ნახე, თუ მთელი ქალაქი არ აალაპარაკოს...

ნ ა ტ ო. შენ ყოველ შემთხვევაში, მეორე ოფელია მზად გყავდეს.
უ ჩ ა. რატომ?
ნ ა ტ ო. მე გამიფრთხილებიხარ!

უ ჩ ა (მუქარით.) ნატო, შენ თუ რამეს აპირებ...
ნ ა ტ ო. შემეძლო, არ გამეფრთხილებინე...
უ ჩ ა (ღიმილით.) შენი ოცწლიანი ბრძოლა ჩემს წინააღმდეგ, ჭერ-
ჯრობით, ჩემს სასარგებლოდ მიმდინარეობს...

ნ ა ტ ო. ვითომ?
უ ჩ ა. ხოლო რაც შეეხება ანოს...
ნ ა ტ ო. მე ისე ვთქვი, მაგათი ნდობა არ შეიძლება.
უ ჩ ა. არა, ანოს ნდობა შეიძლება, ნატო, შენ არასოდეს ხმა არ
ამოგილია...

ნ ა ტ ო. ხო, არასოდეს ხმა არ ამომილია.

უჩა. თუმცა, ყველაფერი იცოდი. ჩვენს ოჯახს ხომ ათასი კეთილ-
ლისმსურველი ჰყავს, ყველაფერს ჩაგიჭიკჭიკებენ ხოლმე...
ნატო. ხო, მე არასოდეს არაფერი მითქვამს, თუმცა ყველაფერი
ვიცოდი.

უჩა. იმიტომ რომ სულ ერთი იყო, იმიტომ რომ... (შეყოვნდება.)
ნატო. თქვი, რატომ გაჩუმდი.

უჩა. იმიტომ რომ ყინულისა ხარ.

ნატო. არა, იმიტომ, რომ მეშინოდა.

უჩა. რისი?

ნატო. არა, შენი გაუთავებელი რომანების მე არ მეშინოდა, ეს ის
გატაცებები იყო, რომლებსაც ქალს არ უნდა ეშინოდეს.

უჩა (ირონიულად). უყურე შენ, საინტერესოა!

ნატო. მე ყველაფერი ვიცოდი, მე ისიც ვიცო, სად და ვისთან დადი-
ხარ შენ კვირაში ორჯერ და ის ქალი ჩემი ყველაზე ახლობე-
ლი მეგობარია, მაგრამ ამისაც არ მეშინია.

უჩა. მაშ, რისი გეშინია, ნატო?

ნატო. თუ ვერ ხვდები, არ გატყვი.

უჩა. არა, შენ მართლაც, არაფრისა არ გეშინია. არც შეიძლება
რომ გეშინოდეს, შენთვის ხომ სულ ერთია, შენთვის ხომ მე
არც ვარსებობ, მოდის ვიღაცა კაცი ძალიან გვიან, ზოგჯერ დი-
ლითაც კი, ზოგჯერ გაუხდელი წვება, ანდა პირდაპირ სკამზე
ჩამომჯდარს ეძინება, ზოგჯერ კი ისეთი დალილია, რომ სა-
ხლოდან მოსული მანქანიდან ვერ გადმოდის და მანქანაშივე
ეძინებს, შენ ფანჯრიდან უყურებ, როგორ ძინავს საკეზე სახე-
დადებულ კაცს...

ნატო. არა...

უჩა. მერე ფარდას მშვიდად ასწორებ, ლოგინში წვეები და შუქს
აქრობ.

ნატო. არა...

უჩა. ის კაცი დილით სააბაზანოში პირს იპარსავს, შენ ზოგჯერ გა-
ღვიძებს საპარსის ზუზუნს, ხვდები, რომ გათენებულა, რომ
ის კაცი მალე დატოვებს შენს ბინას და შენც მარტო დარჩები
შენს საყვარელ დივენსთან ერთად... ზოგჯერ იმ კაცს მო-
შვიდება ხოლმე დილით, უცნაური ჩვეულება აქვს: დილით ყა-
ვის ან ჩაის დალევს მოუნდება! აი, ასეთი თავხედი! რასა-
კვირვებია, არც ჩაია აღუღებელი და კარადაშიც ერთი ნამ-
ცეცი პური არ არის...

ნატო. გაჩუმდი!

უჩა. ბინიდან გასვლის წინ ის კაცი ცოტა ხანს წინკარში დგას,

ფეხს ითრევს, იქნებ ერთი სიტყვა მაინც უთხრა, თუნდაც
კითხო, თუ რა რიცხვია დღეს. იმ გულუბრყვილო კაცმა არ
იცის, რომ არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, თუ რა რიცხვია
დღეს. გულგრილობას კალენდარი არა აქვს...

ნატო (ძალიან ჩუმად). როგორ არა გრცხვენია...

უჩა საყარბელში ჯდება, სიგარეტს უკიდებს. პაუზა.

უჩა. ძალიან მშია...

ნატო. რომ არაფერი გვაქვს!..

უჩა. არა უშავს... გავძლებ...

ნატო. თუმცა, როგორ არა. დაიცადე! (კარადიდან იღებს ქაღალდ-
ღში შეხვეულ ბუტერბროდს, უჩას აწვდის.)

უჩა. რა არის ეს?

ნატო. ეს ანგელოსის ლუქმაა. ჩემს მოწავეს დარჩა ბუტერბროდი,
აქედან სხვა მასწავლებელთან მიდის და, ამიტომ, ზოგჯერ აქ
საუზმობს ხოლმე...

უჩა ქაღალდს აცლის ბუტერბროდს.

უჩა. ოჰო, კარაქიანი პური და ძხვე. მართლაც, ანგელოსი ყოფი-
ლა! (შუაზე ყოფს, ნატოს უწვდის.)

მადიანად შეეძევია.

უჩა. მაინც სხვა გემო აქვს სახლში საჭმელს...

ნატო. ნუ გეშინია, ზეგ ყველაფერი კარგად იქნება...

უჩა. მადლობთ, ნატო. ამ გემრიელი ვანშისათვისაც დიდი მად-
ლობელი ვარ...

2.

მთქმელი. ზეგინდელი დღეც მოვიდა. მაგრამ ისეთი რამ მოხდა,
რასაც არავინ ელოდა. პრემიერაზე ანო არ გამოცხადდა უჩა
გამრეკელი დიდხანს არ იწყებდა სპექტაკლს, ხუთი წუთიც
დაეიცადოთო. ამ ხუთ-ხუთ წუთობით ნახევარი საათი გავი-
და.

რამდენჯერმე ტაში დაუქრეს. მეტი ცდა აღარ შეიძლე-
ბოდა. უჩამ ოფელიას, იქვე რომ იდგა და თვალებში შესცი-
ოინებდა, ანიშნა, შენ ითამაშებო და სპექტაკლიც დაიწყო. იმ
დღეს ოფელია ღვთაებრივი იყო. სპექტაკლი კი დღესასწაუ-
ლად იქცა...

გოგონები. ის დღე უცნაური იყო ანოსთვის. თავიდანვეც უცნა-
ურად დაიწყო. ჭერ კიდეც ეძინა, ქალბატონმა ნატომ რომ და-
ურად დაიწყო. ჭერ კიდეც ეძინა, ქალბატონმა ნატომ რომ და-

ურეკა, შენი ნახვა მინდა და თუ შეიძლება, ათ საათზე ჩემ-
თან მოდიო. ზუსტად ათზე ანო უკვე იქ იყო...

მთქმელი (ანოს). რაღას უცდი?

ანო. არა მე ეს ადგილი არ მომწონს.

მთქმელი. რას ქვია არ მოგწონს?

ანო. არ მომწონს და რა ვქნა! მე პირადად...

მთქმელი (მოთმინებადკარგული). შენ ის გააკეთე, რასაც გეუბ-
ნებიან

ანო (შეშინებული). კი, ბატონო! კი, ბატონო! (რვეულში იხედება,
ცოტა ხნის მერე შეცვლილი ხმით.) კარი ქალბატონმა ნატომ
გამიღო.

ნატო. შემოდი. აი როგორი ყოფილხარ შენ, ანო. როგორი კარგი
გოგო. გამარჯობა.

ანო. გამარჯობათ. (აქეთ-იქით იხედება.)

ნატო. არა, უჩა შინ არ არის, აი მანდ დაჯექი. (აჩვენებს, სადაც
უნდა დაჯდეს.)

ანო სკამის კიდეზე ჩამოჯდება, თავს აშკარად ძალიან უხერხულად გრძნობს. ნა-
ტო ამას მხეხდება.

ნატო (ღიმილით). დიდხანს არ გაგაჩერებ. ხომ თერთმეტ საათზე
უნდა შეიკრიბოთ?

ანო. დიახ.

ნატო. სხვათა შორის, ბავშვობაში მეც მსახიობობაზე ვოცნებობ-
დი. თექვსმეტი წლისას კი უკვე გადაწყვეტილი მქონდა, მსა-
ხიობი გამოვსულიყავი, მაგრამ მამაჩემმა არ დამართო ნება...

ანო ოთახს ათვალიერებს, უხერხულობის პირველმა გრძნობამ გაუარა, ახლა ცდი-
ლობს, თავი დამოუკიდებლად დაიჭიროს, დაუპირისპირდეს ამ თვითდაჯერებულ
ლამაზ ქალს, რომელიც თავის სამფლობელოშია და ამიტომაც გაცილებით ხელ-
საყრელი პოზიცია უჭირავს.

ანო (მანქანაზე აჩვენებს თვალით). თქვენ თვითონ ბეჭდავთ?

ნატო. ცოტა ხანს უხმოდ უყურებს ანოს, არ ესიამოვნა, ლაპარაკი რომ შეაწყვე-
ტინეს, მერე ვითომც არაფერიო, განაგრძობს.

ნატო. ნება კი იმიტომ არ დამართო, რომ მამიდაჩემიც მსახიობი
იყო და უბედურად დაამთავრა თავისი ცხოვრება. ამბობდნენ,
ცოლ-შვილიანი კაცი შეუყვარდა და ამიტომ მოიკლა თავიო.
ბავშვი იყო, ოცდაორი წლის... ამ ასაკში გოგონები თავქარი-
ნები არიან. კი არ უყვართ, ჰგონიათ, რომ უყვართ...

დიახ, ეს მანქანა ჩემია, მე თვითონ ვბეჭდავ. აი ეს წიგნებიც,
რომელსაც ახლა ასე გულდასმით ათვალიერებ, ჩემია...

ანო. რამდენი წიგნია? როდის დაწერეთ ამდენი წიგნი?

ნატო. მე წიგნებს არ ვწერ, მხოლოდ ვთარგმნი.

ანო. ვიცი, ვიცი.

ნატო. ეს ინგლისური წიგნებია, იქით კი ფრანგული.

ანო. ეს მხარე ალბათ სულ გერმანულ წიგნებს უჭირავს, არა?

ნატო. გერმანული არ ვიცი, სამწუხაროდ...

ანო. ეს სურათებიც თქვენია, რასაკვირველია!

ნატო. ეს სურათებიც ჩემია.

ანო. ეს თქვენი ტრანზისტორია...

ნატო. დიახ.

ანო. ეს კი თქვენი მაგნიტოფონი.

ნატო. შენ თუ გიყვარს წიგნები, ანო?

ანო. არა, მე წიგნები არ მიყვარს.

ნატო. რას მეუბნები?

ანო. მეც მიყვირს, მაგრამ რას ვიზამ. მე არც მანქანაზე ბეჭდავ
ვიცი, არც უცხო ენა. (ღიმილით.) თუმცა, თეატრში ეს არ
მჭირდება.

ნატო. უჩას წყალობით თეატრში მე მაინც მოვხვდი. ეტყობა, ასე
მეწერა... დღეს თქვენთან დიდი ამბავი ხდება, პრემიერა.
ალბათ რა მნიშვნელოვანია შენთვის ეს დღე, ანო...

ანო. დიახ, ეს დღე ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია. თქვენთვის
რომელი დღე იყო მნიშვნელოვანი, ქალბატონო ნატო?

ნატო (ვითომ ანოს შეკითხვა არ გაუგია, განაგრძობს). ამიტომაც
დაგიძახე სწორედ. უჩა ძალიან ლეღავს. ალბათ შეატყობდი.

ანო. არაფერი შემიტყვია.

ნატო. მაღავს. არ უნდა მღელვარება გადმოგდოს. მე კი ყველა-
ფერს მიყვება. თუ როგორ წვალობთ რეპეტიციებზე...

ანო. ვწვალობთ?

ნატო. თურმე უჩას სული ამოართვეს თეატრში, ანო ოფელიას არ
გავსო. (ღიმილით.) თითქოს რომელიმეს თვალით ენახოს ოფე-
ლია! მაგრამ უჩას სჯერა შენი, სულ მეუბნება, აი ნახავ, თუ
ის გოგო სცენაზე ნორმალური არ იყოსო...

ანო. ნორმალური?

ნატო. ის ისეთი სიჭიურით ებრძვის თავის ნაკლს, როგორც ბულ-
დოგური მიწასო...

ანო (იხივრება). ბულდოგური მიწას!

ნატო. თურმე შენ ხმა არ გივარგა, მაგრამ ახლა ვეღარავინ შეგატ-

ყოფს ამას... ყოჩაღ, ანო...
ანო. კიდევ რას გიყვებათ?
ნატო. როგორ წითლები, როცა რაიმე შენიშვნას მოგცემს...
ანო. ამასაც გიყვებათ?
ნატო. როგორ დასეირნობთ ბაღში, როგორ გაცილებს შინ, რაზე
ლაპარაკობთ... და როცა მარტო მიდის სადღაც, როგორ
გრძნობს, რომ უკან მიჰყვები, როგორც, — როგორც მამას
გამოტირებული ბავშვი... (იციანს.)

ანო. კი მაგრამ, ის ხომ მოკვდა?
ნატო (შეკრთება). ვინ? ვინ მოკვდა?
ანო. მამიდათქვენი.
ნატო. ხო, მოკვდა... რატომ მეკითხები?
ანო. განა შეიძლება თავქარიანი იყოს, ვინც მოკვდა?

ნატო პასუხს არ სცემს. ცოტა ხნის შემდეგ განაგრძობს მშვიდად.

ნატო. რაც თავი მახსოვს, მას მერე, რაც უჩიას ცოლი გავხდი,
სულ ასეა, ასე წვალობს, იბრძვის. რამდენი ახალბედა მსახიო-
ბი გამოუყვანია, რამდენი დაუყუენებია გზაზე. გოგონებთან
გაცილებით უფრო ძნელია მუშაობა, ვიდრე ბიჭებთანო, ამ-
ბობს უჩა, მათთან განსაკუთრებული ფსიქოლოგიური მეთო-
დია საჭიროო. გოგოს მოსწონს ყურადღება და გარდა ამისა
(იციანს.) მისთვის აუცილებელია, ჰმ, რა სულელები არიან...
როლზე მუშაობის დროს ვინმე უყვარდეს, უფრო სწორად,
ეგონოს, რომ უყვარს...

ანო. ახლა კი დავუსტვენ!
ნატო (მშვიდად). კი, გენაცვალე, დაუსტვინე.
ანო (გამოერკვევა). უკაცრავად...
ნატო. მე აღრეც უნდა დამეძახა შენთვის, მაგრამ ვერ მოვიცალე.
ანო (ბრაზიანად). კი მაგრამ, რატომ გიყვებათ, რატომ?
ნატო. ჭერ შენ ბავშვი ხარ, ანო!
ანო. თქვენ თუ იცით, ჩვენ ცირკში რომ გვინდოდა წასვლა?
ნატო (ღიმილით). უჩიას ცირკი უყვარს.
ანო (ჩანთიდან იღებს სარკეს, იხედება). იცით, მე მგონი, მართლა
არ ვგავარ ოფელიას...
ნატო (ხმა აუთროლოდება). ანო...
ანო (სარკეს ჩანთაში ჩააბრუნებს). გისმენთ.

ნატო (აოთროლოებული ხმით). მე შეიძლება ახლა შენოდენა შვილი
მყოლოდა...

ეს არის ნიწაშხადარა, უმწუო ქალის ნათქვამი. როგორც ჩანს, ნატომ ერთი წუ-
თით წონასწორობა დაკარგა.

ხალხს მე ბედნიერი ქალი ვგონივარ, უჩა თეატრში სხვაა,
სახლში სულ სხვა. ძალიან განიცდის უშვილობას, ამიტომაც
ტრიალებს სულ ახალგაზრდებში. მე კი შენოდენა შვილი უნ-
და მყავდეს ახლა, წესით... (ღიმილით.) ჭერ შენ ლალი ხარ...
თავისუფალი... მე ხშირად მიფიქრია, როგორი იქნებოდა ჩემი
შვილი, რომ... მე ახლა შენთან როგორც ჩემს შვილთან ისე
ვლაპარაკობ...

ანო წამოდგება, შეწუხებულია.

ანო. ქალბატონო ნატო...

ნატო (იხევ მტკიცე, ძველი ხმით). მოკლედ, ჩემო ძვირფასო, იცო-
დეს, მე და უჩა ძალიან ველავთ. შენც უნდა გაგვიმართლო.
ხომ, ანო, ხომ გაგვიმართლებ?

მხრებზე ხელეხს დააწყობს, თვლებში შესცქერის, ანო გვერდზე იხედება.

ანო. დიახ, უსათუოდ...

ნატო. თვლებში შემომხედ!

ანო. დიახ... დიახ...

ნატო (ღიმილით). ოღონდ, არ წამოგცდეს, ჩემთან რომ იყავი...

მთქმელი. თერთმეტ საათზე ყველანი თეატრში შევიკრიბეთ. არა-
ვინ გვაკლდა. ან ვინ დააკლდებოდა. უჩა გამრეკელი ცოტა ხანს
გველაპარაკა, ჩვენ ყველაფერი გავაკეთეთ, ამ ხნის განმავლობა-
ში თავი არ დაგვიზოგავს, ახლა იღბალზეა დამოკიდებული ჩვე-
ნი პრემიერის ბედით. ძალიან მშვიდად ეჭირა თავი, ერთი-ორ-
ჯერ გაიცინა კიდევ. ჭერჭერობით, არც ჩვენ ველავდით,
მთავარი მღელვარება დაიწყებოდა მერე, საღამოს, დაახლოე-
ბით რვის ნახევარზე. როცა დავიშალეთ, უჩა გამრეკელმა
ანოს თხოვა, დარჩიო.

უჩა. მე გავიგე, ამ დღით ჩემთან ყოფილხართ?..

ანო (შეკრთება). თქვენთან ვყოფილვარ?

უჩა. დიახ, ჩემთან ყოფილხართ შინ...

ანო. არა, არა...

უჩა. რა გინდოდათ?

ანო. არა-მეთქი.

უჩა. მითხარით, გისმენთ!

ნ. თ. კილაძე

ანო. მე თქვენთან არ ვყოფილვარ...

უჩა. ანო, ტყუილი რა საკადრისია? ისე არ მოხვიდოდით, ალბათ რამე საქმე გქონდათ, ნამდვილად ვიცი, რომ ჩემთან იყავით, რამე რომ... რა გატირებთ? რა ამბავია ეს, რა ხდება? ანო, მე ასე რომ... რა გატირებთ, ეს სისულელე ერთხელ და სამუდამოდ თქვენ გაფრთხილებთ, ეს სისულელე ერთხელ და სამუდამოდ ამოიგდეთ თავიდან. თქვენ გგონიათ, მე არ ვიცი, როგორ დამყვებით უკან, როგორ მდარაჯობთ სადარბაზოებთან. კი-ბეზე ზიხართ და მელოდებით. რისთვის, რა გინდათ?

ანო. რატომ დადიხართ იქ, რატომ?

უჩა. ეს თქვენი საქმე არ არის, ბოლოს და ბოლოს, ყველამ თავისი ადგილი უნდა იცოდეს. რას ჰკავს ეს? აი ამ უაზრობამ, აკვირ-ტებულმა სისულელემ — იქამდე მიგიყვანათ, ჯაშუშობაც კი დაიწყეთ, რაც არ უნდა იყოს, მამად გერგებით!

ანო. არა, არა!

უჩა. მე ვანა არ ვიცი, ვინ რეკავს ჩვენთან განუწყვეტლივ, დღეს კი ტელეფონი აღარ იკმარეთ და თქვენი ფეხით მოხვედით სტუმრად... ეს კი საძაგლობაა.

ანო (უყვირის). არა-მეთქი, გეუბნებით!

უჩა. ანო, თქვენთვის არავის უთქვამს, ცოტათი თავხედი რომ ხართ?

ანო. თქვენ როგორ იფიქრეთ, რომ მე...

უჩა. კარგით, დავამთავროთ ამაზე ლაპარაკი. ჩვენ ახლა ამის დრო გვაქვს? ოღონდ დაიხსომეთ, რაც ვითხარით!

ანო. თქვენ როგორ იფიქრეთ, რომ მე მამბულარა ვარ?

უჩა. თქვენმა თავქარიანობამ მიგიყვანათ აქამდე...

ანო. თავქარიანობამ? როგორი ნაცნობი სიტყვაა!

უჩა. ...და საკმარისია, წერტილი უნდა დაესვას. არ უნდა დაუკვირ-დეთ, რას აკეთებთ? რა გვაქვს მე და თქვენ საერთო, გარდა იმ საქმისა, რასაც თეატრში ვეწევი.

ანო (ზიზღით). თქვენ... თქვენ იცით, როგორ ლაპარაკობთ?

უჩა. მაინც როგორ?

უჩა. როგორც უკბილო დედაბერი!

უჩა სილას შემოკრახს.

ანო (ზიზღით). მე თქვენ მძულხართ! მძულხართ! მძულხართ!

ნატო და ელო. დასაწყისში და მერეც უნდა იქმნებოდეს შთაბეჭდილება, რომ ეს ორი ქალი ერთმანეთს ტელეფონით ელაპარაკება.

ნატო. პრემიერა ჩემი დაბადების დღეს დაემთხვა. პრემიერის მე-რე ყველანი ჩვენსა წამოვიდნენ, გამომეცხადნენ შამპანურის ბოთლებითა და ყვავილებით დატვირთულნი. უჩამ მაკოცა და ყურში ჩამჭურჩულა, მეც მოგიტანე ყვავილებით. ვიცი, სახეზე გაწერია-მეთქი. სახეზე კი ის ეწერა, რომ დამარცხებ-ბული უფრო იყო, ვიდრე გამარჯვებული. მე ამის მიზეზი ვიცი, ცოტა ხნის მერე გერტრუდამაც მითხრა, პრემიერაზე ანო არ გამოცხადდაო. უჩამ ჩვენი ოფელია გამოიყვანა და იმანაც ისე ითამაშა, ხალხი გადარიაო. ცოტა ტუტუცი კია, მაგრამ ძალიან ნიჭიერი გოგოა ეს ოფელია. ყველას ეხვეოდა, კოცნიდა, მღეროდა, სვამდა, მოკლედ, ბედნიერი იყო. ჰამლეტმა და კლავდიუსმა არაყი მომთხოვეს, გამოუსწორებე-ლი ლოთები არიან. მე მქონდა მათთვის გადანახული ერთი ბოთლი არაყი...

ელო. ჩვენც გვყავდა სტუმარი, არაყს ხომ არ გამოვუტანდი, ჩაით გაუფასვინძლდი, მოულოდნელად ანო დაგვადგა თავზე...

ნატო. ვინ?

ელო. ანო. რატომ გაგიკვირდა?

ნატო. არა, ისე... მაშ, ანო თქვენთან იყო?

ელო. ხო, ჩვენთან იყო. (ანოს მიუბრუნდება.) ანო, ჩაის დაგიმა-ტებთ.

ანო. არა, გმადლობთ.

ელო. ეს ტორტი უსათუოდ უნდა გასინჯოთ, მეგვი გამოაცხო.

ილიკო. არა მართლა? მართლა მეგვი გამოაცხო?

ელო. რა დავემართა ილიკო?

ილიკო. გაფიცებთ ყველას და ყველაფერს, ეს ტორტი მართლა მეგვის გამოცხვარია?

ელო (ანოს). გადაიღეთ, გადაიღეთ.

ანო. გმადლობთ. (იღებს ტორტის ნაჭერს.)

ილიკო. არა, არ შეეჭამ.

ელო. რატომ?

ილიკო. არ დამცადოს.

მეგი. მაშელო, მშვილად მიირთვი. მე რომ ამისთანა ტორტის გა-მოცხობა მცოდნოდა...

ელო (ღიმილით). რას იზამდი, გენაცვალე?

მეგი. სხვათაშორის, მგონი, გუშინდელია ეს ტორტი.

ელო. გუშინდელი კი არა... ჰამე თუ ჰამე.

მეგი. ანო, ვარდის მურაბა გადაიღეთ.

ანო. გმადლობთ.

მეგ. თქვენ ვარდის მურაბა გიჭამიათ?

ანო. არა.

მეგ. ხოდა, ეს არის ვარდის მურაბა.

ანო. ო, უსათუოდ გავსინჯავ.

მეგ. მალე ალბათ ჩემგანაც გააკეთებენ მურაბას.

ელო (ღიმილით). მე რომ ამისთანა ტორტის გამოცხობა მცოდნოდა, რას ვიზამდიო?

მეგ. რას ვიზამდი და გავიდოდი კონდიტერთა კონკურსში, ტურისტული მატარებლის საგზურით დამაჭილდოვებდნენ, მოვვლიდი ქვეყანას, მერე შორაპნის სადგურში ჩამოვიდოდი...

ზურიკო. მაინცდამაინც შორაპნის სადგურში ჩამოვიდოდი, არა?

მეგ. მამიკო, ზურამ, ეტყობა, არ იცის, რომ ჩვენ წარმოშობით შორაპნიდანა ვართ. და რომ იქ დღესაც ფანჯარასთან ზის და გვიცდის ჩვენი ასი წლის ბებია ეკვირინე...

ელო (თავს გადააქნევს, საყვედურით). მეგი, მეგი, ბებიაშენი რა ხანია მოკვდა.

ილიკო. თქვას, ადამიანო, რა მოხდა, ახსენოს ბავშვმა ბებია!

მეგ. არა, არ მომკვდარა, ფანჯარასთან ზის და გვიცდის, იმიტომ რომ დაეპირღით ჩამოვალთო და არ კი ჩავედით.

ელო. როდის დაეპირღით?

ილიკო. კი დაეპირღით. საცოდავი დედაჩემი, ვერ აუვსრულე ბოლო ნატვრა.

ელო. ილიკო?

მეგ. (ფინჯანზე აკაკუნებს დანით, თან იძახის). ბებია ეკვირინე, ბებია ეკვირინე!

ელო. რა დაგემართა, მეგი, სტუმრის მაინც მოგერიდოს! აღეჭი, ფინჯნები გაიტანე...

მეგ. აჰ, აჰ, გავტეხავ ნამდვილად. რა ვქნა, ენას ვერ ვაჩერებ. ანო, შენ იცი ენის გაჩერება?

ანო. არა, მეც ასე მემართება ხოლმე.

მეგ. აი ხომ ხედავთ, ანომ ოფელია ვარდის მურაბაში გაცვალა და მაინც ასე ემართება.

ნატო. ელო, შენ სიბერისა გეშინია?

ელო. რა დროს ჩვენი სიბერეა, გოგო?

ნატო. აი, მე კი მეშინია. ჯერ კიდევ მაშინ მეწინაადა, როცა ბავშვი ვიყავი.

ელო. შენ ყოველთვის უცნაური იყავი. შენ მარტო ერთი რამის გეშინოდა (ღიმილით.) გინდა გითხრა? — უჩა როგორმე არ დაგეკარგა.

ნატო (ღიმილით). ხო, ამისიც მეშინოდა. (კეფაზე ხელბეჭდოვით) მე მინდოდა მუდამ მასთან ერთად ვყოფილიყავი. ყველგან. ჩვენ ხომ ყოველთვის ერთად ვიყავით... ბოლოს მაინც ჩემთან ბრუნდებოდა, სადაც არ უნდა წასულიყო. (სიცილით.) არა! ყველაზე უფრო მიყვარდა, როცა მთვრალი ბრუნდებოდა შინ. მე ვითომ შეძინა, გატრუნული ვიწეკი, ბედნიერებისაგან სუნთქვაშეკრული. მესმოდა, როგორ აჯახუნებდა კარს, როგორ იხდიდა ტანსაცმელს ხვნეშით, თავბრუს მახვევდა ალკოჰოლის მძაფრი სუნით, რომლითაც უცებ ივსებოდა, იყლინებოდა მთელი ჩვენი ბინა. უსათუოდ რაღაცას მოიტანდა ხოლმე: კრამიტის ნატეხს, დაუქანებულ ვედროს, ჩიტის ბუდეს, რა ვიცი, რას არა. ამბობდა, ბავშვობას მაგონებსო. როცა გამოფხიზლდებოდა, აღარც ახსოვდა, რატომ მოიტანა, რად ჰირდებოდა ეს ყოვლად უვარგისი ნივთები. მე მაინც ვინახავდი. მე ყველაფერს, რაც მასთან არის დაკავშირებული, მისი ხელი შეხებია, ან როდესმე რამეში დასჭირებია, ვინახავ... სურათის ჩარჩო, ფეხმოტეხილი სათამაშო ცხენი, დაღუწილი ჯიბის ფანარი... სანამ დაიძინებდა, ჩურჩულებდა: აი ვიპოვე... მახსოვს, მახსოვს... ეხედავო... როცა გაიღვიძებდა, აღარაფერი ახსოვდა, ან რა უნდა ხსოვებოდა. რცხვენოდა კიდევ; ასეთი უცნაური ჩვეულება რომ ჰქონდა...

მეგ. გეკითხებით: რატომ, რატომ, რატომ არ დადიან ჩვენი ბავშვები სოფელში? გასასუხობთ: იმიტომ რომ ბავშვების მშობლებს არ უყვართ თავიანთი მშობლები.

ელო (სიცილით). გადამრევს ეს ბავშვი! (ანოს.) მგონი, დედა-თქვენი სოფელში ცხოვრობს, არა?

ანო. დიახ, დედა სოფელში ცხოვრობს.

ელო. მარტო? საწყალი...

ანო. არა, დედაჩემი მეორედ გათხოვდა და ახლა ჩემს მამინაც-ვალთან ერთად სოფელში ცხოვრობს.

ზურიკო (საყვედურით). დედა?! დედა?!

ელო. რა იყო, ზურიკო? ვლაპარაკობთ.

ანო. დედას ორი გერი ჰყავს. მამინაცვალზე მასწავლებელია. დედას ძალიან ვენატრები. სულ მწერს, ჩამოდი, ჩამოდიო, მაგრამ ვერ მოვიცალა. (ღიმილით.) თუმცა რას ვაკეთებ... აი, ავღებები და, მართლაც ჩავალ დედასთან...

ილიკო. ესეა, მოხუცები არავის უყვარს. მეც ერთ-ორ მრავალსე-
რიან ფილმს კიდე ვნახავ ტელევიზორში და დაგიკრავთ კი-
დეც თავს, ღრია უკვე... კინალამ გადავირიე, მეგიმ ტორტი
გამოაცხო. ანო, თქვენ თუ იცით ტორტის გამოცხობა?

ანო. არა. არასოდეს არ მიცდია.

ელო. ოჯახი რომ ექნება, გამოაცხოვს.

ანო. ოჯახი როცა მექნება... არც მაშინ გამოვაცხოვ.

ყველანი ანოს შეხედავენ.

ანო. მაგრამ მეტს ვიყიდი ხოლმე, თუკი ჩემს ქმარსაც ეყვარება
ტკბილეულობა.

პაუზა.

ილიკო (მეგის). აკვირინე, წყალი მომიტანე, შენს გაზრდას!
მეგო. ახლავე, მამიკო! (კართან შეჩერდება, ანოს დაუძახებს.) ანო,
მოდი აქ!

ანო მეგისთან მივა.

მეგო. შენ ზურციკ არ გიყვარს?

ანო. არა.

მეგო. მაშ, რატომ მოხვედი აქ?

ანო. ტორტის საჭმელად.

მეგო. მოგეწონა?

ანო. კი.

მეგო. აი მე კი — არა!

ანო მაგილასთან ბრუნდება.

ანო (ლიმილით). იცით, დღეს არაფერი მიჭამია და ახლა სული მო-
ვითქვი ცოტათი.

ილიკო. მომეცით თქვენი თეფში, კიდევ გადმოგიღებთ.

ანო. არა, გმადლობთ, მეტი არ მინდა. არ შემიძლია!

ზურციკო. ისეთი გრძნობა მქონდა, თითქოს დენთის კასრზე ვი-
ჯექი, რომელიც საცაა უნდა აფეთქებულიყო. ანოს სტუმრო-
ბა ჩემთვის მოულოდნელი იყო, თუმცა ერთხელ კი დამემუქ-
რა, იცოდე, გესტუმრები და ნახავ შენს დღესო. იმიტომაც
ვიჯექი ახლა ასე დაძაბული. მაგრამ ჯერჯერობით, არა უშავ-
და, უფრო მეტსაც ვიტყვი, მიკვირდა კიდეც ანოს ასეთი გი-
დამეტებული სიმშვიდე. დაქანცული ჩანდა, გაწუწული ჩიტი-
ვით იჭდა მოზუზული და განუწყვეტელი ილიმებოდა. ვიცოდო,

რომ დღეს საპრემიერო სპექტაკლში ოფელია უნდა ეთამაშა,
ის კი ჩემთან მოვიდა. გულში მესიამოვნა, თუმცა შეეწუხდი
კი — დიდი მსხვერპლი უსიამოვნო გრძნობას იწვევს. ამ ამ-
ბავმა არა მარტო შემაწუხა, შემაკართო კიდეც, ამდენ ხანს
იქით ვეხვეწებოდი, ახლა თვითონ გადმოვიდა შეტევაზე. ეს
კი არავის არ მოსწონს, მე რატომ უნდა მომწონებოდა? მოკ-
ლელ, წყნარად იჭდა, და თუ სიმართლე გინდათ, მეგის გვერ-
დით მეცხრამეტე საუკუნის დარბაისელი ქალივით გამოიყუ-
რებოდა. ისე, კაცმა რომ თქვას, ჯინსის დახეული შარვლითა
და შიშველი ფეხებით ჩვენთან არ უნდა მოსულიყო. ჩვენ
ისეთი ხალხი არა ვართ, ამას რომ რამე მნიშვნელობას ეძ-
ლევენ, მაგრამ რაღაც წესი, თუნდაც წესის მეასედი მაინც
უნდა დაიცვას ადამიანი. ისე რა გამოვა? ამავე დროს მაინც
გაურკვეველი, ყრუ შიში არ მშორდებოდა, ანო არ იყო
ისეთი გოგო, თავის თავი სინზე დადებული მოერთმია ჩემთ-
ვის. იყო წუთი, როცა ეპემა გამკრა, იქნებ ვილაციის ჯიბრით
მოვიდა-მეთქი აქ. მაგრამ ის ექვი სასწრაფოდ მივაფუჩეჩე,
სასწრაფოდ საღაღაც შორს გადავმალე ჩემივე გულის სიღრმე-
ში, რადგან ჩემს თავმოყვარეობას საშინლად ლახავდა...

მამაჩემს ანო თავიდანვე მოეწონა. მეგის რას გაუგებს
კაცი. დედაჩემი კი თავიდან მტრულად განეწყო, სხვანაირად
არც მოველოდი. ვიცოდი, დედას ანო არ მოეწონებოდა. შო-
რიდან დედას უკვე ნანახი ჰყავდა ანო, თეატრთან ენახა. ან-
ტილოპას ჰგავსო, მითხრა. ჯერ მესიამოვნა, მართლაც აქვს
ანოს რაღაც ისეთი, როგორ გითხრათ, ბუნებრივი თავისუფ-
ლება. ეს მოძრაობებშიც ეტყობა, სიცილშიც. ხო, ჯერ შე-
სიამოვნა, მაგრამ მერე შევეკრთი, იმიტომ რომ დედა მართალი
იყო, ანო ანტილოპას ჰგავდა, ანტილოპა კი აფრიკაშია კარგი,
ანდა ჰემინგუეის მოთხრობაში, სახლში ანტილოპა ჩემმა
მტერმა შემოიყვანოს. ახლა ის ანტილოპა თავისი ფეხით შე-
მობაკუნდა ჩვენს სახლში. ნეტა ანტილოპა ბალახსა ჭამა
თუ ფოთოლს (ლიმილით.) მთავარია, მე არ შემეპამოს. მე ჩემი
თეთრი ლერბიანი ეტლი, თავისი პარიკიანი მეეტლეებით გამ-
ზადებული მყავს. დედაჩემმა ცხენები თუ არ დაგვიფრთხო...
ნატო. წუხელ დამესიზმრა, ვითომ აეროვაგზლის წინ ვისხელიდი მე
და უჩა. ეტყობა, საღაღაც მილიოდა და ვაცილებდი. ჩვენს
ფეხებთან ბავშვი დახსოვდა მიწაზე.

უჩა (ლიმილით). მერე, წავედი?

ნატო (პაუზის შემდეგ). ხო, წახვედი (ლიმილით.) გაფრინდი!

უჩა. ბავშვი, ბავშვს რა დაემართა?
ნატო. ჭერ ძუძუს ვაწოვებდი, მერე აეროდრომის საბარგო საკანში ჩავბარე, იქ თაროზე შესვეს, რადგან ბავშვი კი არა, თოჯინა ყოფილა...

უჩა. რამდენჯერ გითხარი, ნატო, დაანებე მაგ ფიქრებს თავი-მეთქი. მას მერე ოცდასამი წელი გავიდა.

ნატო. მოდი, ავიყვანოთ ვინმე, ვიშვილოთ.

უჩა. რა თქვი? ეს რაღაც ახალია!

ნატო (სიცილით). გეხუმრები, გეხუმრები...

ელო. სიმართლე გითხრათ, მე უფრო უარესს ველოდი. მე ერთხელ მყავდა ის ნანახი, შორიდან. მეგამ დამანახა. აი ის არის ანო, ის ლამაზი გოგო. ამათ ხო სულ სხვა წარმოდგენა აქვთ სილამაზეზე. ჩემი ქალიშვილიც თავს განგებ იმანინჯებს, დარწმუნებულია, რომ ასე უკეთესია. ახლოდან ანო უფრო კარგ შეთბეპდილებას ტოვებს, წყნარია, მშვიდი. ლამაზი სახის ნაკეთები არა აქვს, მაგრამ, სამაგიეროდ, თვალები აქვს უცნაური, უსათუოდ ყურადღებას მიაქცევ. ჩემზედაც ამობდნენ, უცნაური თვალები აქვსო. ჰიპოვიტ ჩაცმული გვესტუმრა, გული სიბრაზისგან გამებერა, მაგრამ რამის თქმას როგორ ვაგებოდავდი. მაგათ ეგ კარგი ტონი გონათ, რა ვუყოთ, რაც უნდა ეცვას, ოღონდ აღამიანი იყოს კარგი. რაც შეეჭვება. ჩემმა ჰკვიანმა შევიღმა მაინცდამაინც ეს ამოარჩია. თუმცა ყველაზე ერთნაირები არიან, სხვაც მაგასავით იქნებოდა ჩაცმული და თმდაუვარცხნელი. ეტყობა, კიუტია. ვნახოთ, სანამდის ვაპყვება ეს სიჭიუტე... ალბათ თეატრს თავი დაანება, რადგან პრემიერის დღეს ჩვენ გვესტუმრა. მე მგონი, გამოაბრძანეს. განა შეიძლება მაგან ოფელის როლი შეასრულოს?... თეატრიდან გამოაბრძანეს და ახლა ჩვენთან მოვიდა. რატომაც არა, შემობრძანდება ქალბატონივით და ჩვენც ყველამ ქელი უნდა მოვუხაროთ. აი რა მიყო ჩემმა შვილმა. მე უფრო ჰკვიანი მეგონა ზურკო... ფინჯნები სამზარეულოში გავიტიანე, გამომყვა, მოგეხმარებითო... მინდოდა, ცალკე დავლაპარაკებოდი. ამიტომაც დავეთანხმე... (ანოს.)

— ჩემი შვილები ხელით შესანახები არიან. აზრადაც არ მოუვათ, დედას თუ მოხმარება სჭირდება.

ანო. მეგი კარგი გოგოა.

ელო. გოგომ ოჯახის საქმე უნდა იცოდეს, ჭიუტი არ უნდა იყოს...

ანო. მე საოჯახო საქმე არ ვიცი...

72

ელო. ისწავლით.

ანო. არა მგონია.

ელო. მეც არ მეგონა, მაგრამ, როცა გამიჭირდა, როცა ოჯახმა მომთხოვა, ვისწავლე. ამოდენა სახლს მარტო მე ვუვლო, თუმცა არც ისე გვიჭირს. იყოს, იყოს, მე თვითონ დავრეცხავ, რა შეჩქარება. ...აქ რასაც ხედავთ, ჩემი ხელითაა შეკოწიწებული, ჩემი შრომით, სიყვარულით, მონღომებით... თუ სიყვარული არ არის, ოჯახიც არ არსებობს. ოჯახი მარტო ნივთები არ არის, არც კედლებია და არც ქერი. ოჯახი ის სითბოა, რომელიც ერთმანეთთან აკავშირებს ყველას. მართალი ვარ, თუ არა?

ანო. არ ვიცი.

ელო. რა თქვი?

ანო. მე ეს არ გამომიცილია.

ელო. მოესწრები.

ანო. არა, არ მოვესწრები.

ელო (გაკვირვებულად). რატომ, რატომ არ მოესწრები?

ანო. იმიტომ რომ მე მარტო მიყვარს ცხოვრება.

ელო. მეც ბევრი რამე მიყვარდა, მაგრამ ოჯახმა დამავიწყა.

ანო. იცით, მე გათხოვებას არ ვაპირებ... მინდა საიდუმლო გაგანდოთ: არავითარ შემთხვევაში არ გავთხოვდები.

ელო (ძალიან დაინტერესებულად). არ გათხოვდებით? რატომ, რა მიზეზით?

ანო. ეს ძნელი ასახსნელია. შეიძლება გიყიცი გეგონოთ, მაგრამ მე ამ ქვეყნად სამი რამ მიყვარს მხოლოდ: როგორ გამოდის ტელეფონში აღამიანის ხმა, როგორ არ ეჯახებიან ერთმანეთს შემხვედრი მატარებლები და როგორ ცხოვრობს ცოლ-ქმარი მთელი სიცოცხლე ერთად...

ელო (იციანის). ო, ანო, ანო, როგორი ხუმარა ყოფილხარ!

ანო. არა, არ ვხუმრობ. მე მიყვარს ნაირფეროვნება, მოულოდნელობა... საერთოდ, სიჭრელე. დიან, მიყვარს კინოში სიარული, ნაყინი, მიყვარს ცეკვა. თქვენ თუ ცეკვავთ? კინოში თუ დაინხართ?

ელო. როგორ არა. სწორედ ჩვენს სახლშია კინოთეატრი.

ანო. ეგ ხომ იგივეა, რომ ტელევიზორს უყურო, მე მიყვარს, როცა კინოს სანახავად შორს მიდიხარ. მაგალითად, ვაკიდან აგვალაში ან საბურთალოდან ნავთლულში. კიდეც ერთ საიდუმლოს გეტყვით. მე ძალიან მიყვარს ბავშვები.

ელო. ეს კარგია, ბავშვები მეც მიყვარს.

73

ანო. იცით, მე მალე შვილი მეყოლება.

ელო. რა თქვი?

ანო. ზურკომ კი ეს არ იცის.

ელო. კი მაგრამ, ვისგან გეყოლებათ შვილი?

ანო. ნუ მკითხავთ სახელს. ის ჭაღარა. ჭკვიანი და კეთილშობილი აღამიანია. მართალია, ჩემზე გაცილებით უფროსია, მაგრამ განა ამას რაიმე მნიშვნელობა აქვს? ჩვენ ხომ მაინც დიდხანს არ ვიქნებით ერთად. მერე კი, როცა ჩემი შვილი წამოიზრდება, მე მას მამის საფლავზე წავიყვან და ვეტყვი, აი, დედიკო, აქ განისვენებს მამაშენი, რომელიც მე ერთ დროს თავზე მტად მიყვარდა...

ელო. ღმერთო ჩემო, რას ლაპარაკობთ, ანო?

ანო. ასე რომ, ქალბატონო ელო, ძალიან გული კი მწყდება, მაგრამ საოჯახო საქმეს ეტყობა მე ვერ ვისწავლი... მე ძალიან მიყვარს კინო და ბავშვები და რა ვიცი, ხვალ კიდევ რა შემიყვარდება...

ელო. ანო, ანო, შენ ხუმრობ ნამდვილად... მამ შვილი გეყოლება?

ანო. უსათუოდ მოვიყვან და გაჩვენებ ჩემს შვილს... მალე!

ელო. მამა ვინ არისო, რა თქვი?

ანო. მე მას სიბერეში მეორე ახალგაზრდობა დაეუბრუნე, არ მეგონა თუ შვილი კიდევ მეყოლებოდაო თქვა და ხელზე მაკოცა. წარმოგიდგენიათ, ხელზე მაკოცა, როგორც ქალბატონს.

ელო. ჭაღარა, ჭკვიანი და კეთილშობილი... (ფიქრობს, თითქოს იხსენებს, ვინ უნდა იყოს ასეთი კაციო.)

ანო. დიახ, კეთილშობილი, ჭკვიანი და ჭაღარა.

ნატო. ვერ უყურებ ჩვენს ანოს?

ელო. მაინც ვინ უნდა იყოს ეს კაცი? ვის შეიძლება იცნობდეს ანო ჭაღარას, ჭკვიანს და კეთილშობილს?..

ნატო (სიცილით). არ ვიცი, არ ვიცი... მე კი გავუწყერი ყველას, თქვენ აქ ქეიფობთ, ანოს კი ვინ იცის რა დაემართათ... სიცილით მოკვდნენ მისი ყოფილი პედაგოგები კლავდიუსი და ჰამლეტი...

ჰამლეტი (სიცილით). რაო, ანოს რამე ხომ არ დაემართათ? (იციანს დიდხანს, გულიანად.) მოკვდი, აღარ შეიძლია. ანოს რამე ხომ არ დაემართათ... როგორ შეიძლებოდა, ანოს რამე დამართოდა! გესმის, კლავდიუს, ანოს რამე ხომ არ მოუვიდაო. ქალბატონ ნატოს ეპატიება, ანოს არ იცნობს, თანაც კეთილია, მაგრამ ასეთი გულუბრყვილო თუ იყო, არ ვიციო. ანოს რამე ხომ არ დაემართათ! მე ანოს პედაგოგი ვიყავი.

შუა ლექციის დროს ადგებოდა, იტყოდა, სწავლა მეყოფაო და წავიდოდა. ერთხელ ხელი მოიყვანა და კლავდიუსს, რომელიც ჩემსავით მისი პედაგოგი გახლდათ, პალტოს ჯიბეში ჩაუსვა.

კლავდიუსი. მე თუ მკითხავთ, თქვენი ანო ტიპური ხელიგანია.

ელო. მე კი სიმართლე გითხრა, ცოტა ამოვისუნთქე. ოთახში შემოვბრუნდი. ჩემი ქმარ-შვილი ტელევიზორს უყურებდა. ყინულზე ფიგურულ სრიალს გადმოსცემდნენ. მე და ანოც ჩამოვსხედით...

ილიკო. გულახდილად რომ ვთქვა, ყინულზე სრიალს როცა გუყურებ, მარტო იმას ველოდები, როდის წაიქცევა ვინმე. თუმცა უკვე შევეჩვიე, პირველად კი ვყვიროდი, მოდი, წაიქცა, მოდი თუ ვეღარი-მეთქი. თითქოს სასწაული ხდებოდა. აი, ასეთი უსინდისოები ვართ აღამიანები.

მეგი. დედიკო ტირის.

ილიკო. რას ვამბობ, ელო, ასეთს?.. უყურე ამას, მართლა არ ტირის!

ელო. ვინ გითხრათ, რომ ეტირი? (ცრემლს იწმენდს. ღიმილით.) ანო, იცი, მეც მსახიობი ვიყავი. ინსტიტუტის დრამურეში ლუიზას ვთამაშობდი. (შვილებს.) მამათქვენს სწორედ იქ მოვეწონე, მერე, რამდენიმე წლის მერე ქუჩაში შემთხვევით შეხვდით და მიცნო... ასე დაიწყო ჩვენი ამბავი.

ილიკო. მერე ამიტომ ტირი, ქალო?

ელო. ისე კარგად ვცემავდი, ვღმეროდი კიდევ. ანო, გინდათ რამე გიმღეროთ? (მღერის.)
სალამი ჩიტუნებო,
ჰიმნო გაზაფხულისა...

ყველანი აყვირიან.

ნატო. სტუმრები გვიან წავიდნენ. გერტრუდა დარჩა, ბინის დალაგებაში მოგეხმარებო. მარტო ცხოვრობს, არავინა ჰყავს უფროსი და მოსარიდებელი. დასავეთ მიყვარს, ერთად გავიზარდეთ...

გერტრუდა. ჩვენი ჭკვიანი ჰამლეტი დღეს სიყვარულს მეფიცებოდა, ცოლს გავუშვებ და შენ შეგიერთავო. ნუ გეშინია, ჯერ ცხოვრება წინ არის. ახლა ახალგაზრდა ბებიების დროა. ხომ უყურებ ოფელიას, სამი წლით არის მარტო ჩვენზე უმცროსი, წიწკვით კი უჭირავს თავი. ო, რა მტაცებელი ცხოვრობს!

ველია, რომ იცოდეს. ისე, მე რომ მკითხო, არავინაა, შეეყვარება
ბაღ რომ ღირდეს. (სიცილით.) თანაც კი არ ვებერდები, თით-
ქის ვხვევლები. ნახე, როგორ გამცივიდა თმა (პარიკს ის-
დის.) ნახე.

ნ ა ტ ო. ნუ გეშინია, ღიღი არაფერი!

გ ე რ ტ რ უ ლ ა (პარიკს იხურავს). რადგან შენ ამბობ, ღიღი არაფე-
რიაო, ეტყობა, მთლად გამცივიდა თმა, ამის გარდა, ქრონი-
კული კატარი მაქვს, გამაწამა. ესეც ღიღი არაფერი. რა გი-
თხრა კიდეც, რით გაგახარო? კბილების პროტეზი ხომ გაჩვენე?
ვერ წარმოიდგენ, როგორ დავიღალე. სიამოვნებით დავ-
წებობდი და დავიძინებდი მთელი კვირა, მთელი თვე, მთელი
წელიწადი... ჩემი და სოხუმში ცხოვრობს, ამქვეყნად ერთად-
ერთი მახლობელი ადამიანი, ოცი წელია, არ მიანახავს, ვერ
მოვიცალე. ესეც ღიღი არაფერი! არა უშავს, მაინც ვობრძვი.
(ღიმილით) არ მინდა, შენისთანა გავხდე.

ნ ა ტ ო (ღიმილით). მე როგორი ვარ?

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. ღღეს შენთან ანო იყო?

ნ ა ტ ო. ანო? ანო რა შუაშია?

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. მერე?

ნ ა ტ ო. არაფერი. უბრალოდ გამეცნო. კარგი გოგოა. მაისური და
დაგლეჯილი ჯინსები ეცვა.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. ასეთი მოდაა ახლა, რას იზამ!

ნ ა ტ ო. შიშველი ფეხები საბოებში წაყუო. ამ ყინვაში. ესეც მოდაა?
მე ფილტვების ანთება დამეპართებოდა ნამდვილად.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. ეგენი სხვა ჯიშისანი არიან.

ნ ა ტ ო. სკამის კიდეზე ჩამომისკუპდა, ფეხი ფეხზე გადაიღო და
ორფუთთან საბოს თითის წვერზე ათამაშებდა.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა (სიცილით). ხომ არ უსტვენდა? მაგათ სტვენაც უპ-
ვართ.

ნ ა ტ ო (ბრაზიანად). კი, უსტვენდა!

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. კარგი ერთი, რას არ მოიგონებ!

ნ ა ტ ო. ვინ დავიფიცო... უჩას გეფიცები! უსტვენდა და თან ოთახს
ათვალეერებდა. როცა ოთახის დათვალეერება დაამთავრა,
მკითხა, ეს ყველაფერი თქვენია? მანქანაზეც თვითონ ბეჭ-
დავით? მე მაშიდაჩემის ამბავი მოვუყუევი...

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. ამიტომ დაუძახე მაინცდამაინც პრემიერის წინ?

ნ ა ტ ო. პატარა მხეცუნაა!

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. იყო! იყო პატარა მხეცუნა!

ნ ა ტ ო. მე და უჩას შენი იმედი გვაქვს-მეთქი.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა (იყინის). ოხ, ნატო, ნატო, გველივით ბრძენი და
ლაუნდობელი ხარ.

ნ ა ტ ო. მერე ჩემი ტრანზისტორი აიღო, ეს თქვენი ტრანზისტო-
რიაო? არც ერთ სიტყვას არ ვამბებ. დიახ, ეს ჩემი ტრან-
ზისტორია-მეთქი. ტომრიდან, ახლა ყველას ჩანთის მაგივრად
რომ უჭირავს, დაჰმუჭუნული სიგარეტი ამოიღო, საგულდაგულ-
ლოდ გაასწორა, მოუყიდა, გააბოლა და მკითხა, ეგ თქვენი
მაგნიტოფონიაო? ზუსტად ისე მელაპარაკებოდა, როგორც მე
ველაპარაკები მოწაფეებს, ოღონდ ახლა ის იყო მასწავ-
ლებელი, მე კი — მოწაფე...

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. და თან უსტვენდა, არა?

ნ ა ტ ო. ეს იყო და ეს, მეტი არაფერი.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. მეტი არაფერი თუ ღიღი არაფერი?

ნ ა ტ ო (სიცილით). მაშ, არ გინდა ჩემნაირი იყო, არა? კი მაგრამ,
მაინც რატომ?

გ ე რ ტ რ უ ლ ა. გეხუმრებო...

ნ ა ტ ო (შეაყვარდ). მე ვიცე, როდის მეხუმრებიან და როდის — არა.

გ ე რ ტ რ უ ლ ა (შეწუხებული). ნატო?

ნ ა ტ ო. არავის უნდა ჩემნაირი იყოს, ყველა გამირბის... ეს სახ-
ლი ყინულისაა, მეც ყინულისა ვარ. იცი რატომ, იმიტომ, რომ
მეშინია. არა, ერთხელ შემეშინდა და იმიტომ, შენ იცი ამ
ოცი წლის წინ მე როგორი არჩევანი გავაკეთე, ჩემი სხეული-
დან ჩემივე ნებით ამოვაჭრევეინე ჩემი სისხლი და ხორცი, ჩე-
მი შვილი. ან მე, ან ის, აი ასე იღვა საკითხი. მე ჩემი თავი
ვარჩიე, მე მიწოდოდა მეცოცხლა, იმიტომ რომ მიყვარდა, იმი-
ტომ რომ ბედნიერი ვიყავი, მაშინ დაუფიქრებლად შეეწირავ-
ტომ ყველაფერს რამდენიმე გოგონას და ტკბილ წუთს. ღმერ-
თი ჩემო, ეს წუთი მარადიული მეგონა... მე რომ მცოდნოდა,
რომ მართლ მომიწევდა ამ ოცი წლის გავლა, რასაკერაქელოა.
მაშინ სხვანაირ არჩევანს გავაკეთებდი. მაგრამ ყველა შემთხ-
ვევაში მაინც დამნაშავე ვარ და ავი დამსაჯა კიდეც ღმერთმა.
მეწუხებ საშინელი რამ — სიმართლევ მომისაჯა. მე კი მარ-
ტოების მეშინია უფრო, ვიდრე სიკვდილის და ამიტომაცაა,
რომ ყველაფერზე ვთანხმდები, ყველაფერზე თვალს ვხუჭავ.
ოღონდ ჩემს გვერდით ხმის გამცემი ცოცხალი არსება იმყო-
ფებოდეს. დე, ვქულდე მას, სიძულვილი ხომ უკვე იმას ნიშ-
ნავს, რომ მართლ არა ვარ! მე ღღემდე ვერ მაპატიო ჩემ-
ნავს, რომ მართლ არა ვარ! მე ღღემდე ვერ მაპატიო ჩემ-
ნავს, რომ მართლ არჩევანი, მე მას თავზე მეტად ვუყვარდი და
მა ქმარმა ასეთი არჩევანი, მე მას თავზე მეტად ვუყვარდი და
სწორედ ამიტომ ვერ მაპატიო. არც უნდა ეპატიებოდა. ასე ნელ-

ნელა საშინელ არსებად გადავიქცი, რომელიც საკუთარი ხორცი, ფიქრითა და ოცნებით იკვებება. იქამდე მივდი, რომ უჩას წარმატების მეშინია. მგონია, როცა იმარჯვებს, შშორდება.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. დამშვიდდი, ნატო!

ნ ა ტ ო. ცხოვრებაში ერთხელ ყველას წინაშე დგება არჩევანი. იმარჯვებს და დიდხანს ცხოვრობს ის, ვინც საკუთარ თავს სწირავს სხვისი გულისთვის. ეს უცნაური პარადოქსი ცხოვრებისა შე თავიდან ვერ გავიგე. ახლა მისი დიადი აზრი თანდათან მესმის, მაგრამ უკვე გვიანია... უჩა ძილში ხრიალებს ხოლმე, თითქოს ვიღაც ყელში უპერდეს, აღრჩობდეს, მე ვიცი, რატომაც ემართება ეს, კომპარულ სიზმრებს ხედავს, თითქოს ის და მისი, არა, ჩვენი შეილი, — გაღატაკებული მინდვრების თავზე დაფრინავენ... და ვერაფრით ვერ ეშვებიან მიწაზე. ანდა უღაბნოში თითქოს აქლემზე სხედან და ის აქლემი კი თურმე ქვისაა, ვერსად მიდის... და როცა იღვიძებს, ჩემი დანახვა არ უნდა...

შე ეგოიზმის მსხვერპლი ვარ. გაუბედურებული, მარტო დარჩენილი, გასრესილი. ეგოიზმი სულის კიბო ყოფილა, რამელიც მარტო მე კი არა, სხვასაც ანადგურებს. ყველაფერს ერთი საფეხურით დაბლა სწევს, ამცირებს, აკნინებს სიყვარულს, კეთილშობილებას, მეგობრობას, ყველაფერს, რასაც კი ცოტაოდენი სიბო და გაგება მაინც სჭირდება. აი მე საკუთარი თავის გადარჩენისთვის ყოველ წამს მზადა ვარ ახალი და ახალი დანაშაული ჩავიდინო. განა ამ დღით საცოდავ ანოსთან არ გავიმეორე ის, რაც ოცი წლის წინ ჩავიდინე? აი ანოც გაქრა... დაგშვიდდი. კი მაგრამ, რად მინდა ეს სიმშვიდე, რად?

გ ე რ ტ რ უ დ ა. რა დაგემართა, ნატო, გეყოფა!

ნ ა ტ ო. ეგოიზმის ბრალია ისიც, თვალს რომ ვიბრძავებ, თითქოს არ ვიცოდე, ჩემი ქმარი ჩემს უახლოეს მეგობართან კვირაში ორჯერ რომ დადის...

გ ე რ ტ რ უ დ ა. რას ამბობ, ტყუილია!

ნ ა ტ ო. გაჩუმდი! ეს მე დიდი ხანია ვიცი, აი სადამდე შეიძლება დაეშვას ადამიანი. მეშინია! გესმის! სიმარტოვის მეშინია! ასე შიშში უნდა გავატარო მთელი სიცოცხლე...

გ ე რ ტ რ უ დ ა (დაბნეული). მე არ მეგონა... სულ მინდოდა...

ნ ა ტ ო. არა, არ იყო საჭირო ამის თქმა.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. თავიდან... როგორ გითხრა... შემეცოდა... სამზარეულოში დავსვი და რძიანი ყავა დავალევი. თან კარაქიან პურს ატანდა... თითქოს უსახლკარო იყო... ბავშვი...

ნ ა ტ ო. ხო, უსახლკარო იყო... შენ კი ამით ისარგებლე.

გ ე რ ტ რ უ დ ა. შენ გგონია, ვუყვარდი ან ვუყვარვარ?

ნ ა ტ ო. არა, არ გგონია!

გ ე რ ტ რ უ დ ა. საათობით იჭდა ტელევიზორთან. ერთხელ ფლოსტები მოიტანა... იმ ფლოსტებით დადიოდა ოთახში, წინ და უკან, წინ და უკან, განუწყვეტლივ, პატიმარივით. თანდათან შევეჩვიე...

ნ ა ტ ო. დადიოდა და შენც შესტყეროდი არა?

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ზოგჯერ ჰადრას ვეთამაშებოდი ხოლმე.

ნ ა ტ ო (ძალიან გაუკვირდება). რას?

გ ე რ ტ რ უ დ ა. ჰადრას. ზოგჯერ დილაზე ვეთამაშებოდი ხოლმე ჰადრას...

ნ ა ტ ო (იცინის). დილაზე ჰადრას ვეთამაშებოდი?!

გ ე რ ტ რ უ დ ა (იცინის). ხო, დილაზე ვეთამაშებოდი ჰადრას.

ნ ა ტ ო (იცინის). აღარ შემიძლია! მაშ, დილაზე ჰადრას თამაშობდი?

გ ე რ ტ რ უ დ ა (იცინის). ხო, დილაზე ჰადრას ვეთამაშობდი.

ნ ა ტ ო (იცინის). გეყოფა, გეყოფა, აღარ შემიძლია. მაშ, ჰადრას დილაზე თამაშობდი...

გ ე რ ტ რ უ დ ა (იცინის). ხო, დილაზე ვეთამაშობდი ჰადრას...

ეს არის ორი ქალის ისტერიული სიცილი.

3.

გ ო გ ო ე ბ ი. იმ ღამით ზურვიკომ ანო შინ მანქანით გააცილა, ანოს სახლთან რომ მივიდნენ, კიდევ დიდხანს ისხდნენ მანქანაში, რალაცაზე ლაპარაკობდნენ. მერე მანქანიდან გადმოვიდნენ... ახლა სადარბაზოსთან შეჩერდნენ...

ა ნ ო. რაღას უცდი, რატომ არ მიდიხარ?

ზ უ რ ი კ ო. რა ვიცი...

ა ნ ო. გითხრა, რატომ არ მიდიხარ?

ზ უ რ ი კ ო. მითხარი.

ა ნ ო. ჩემთან გინდა შემოსვლა. იმ დღეს სახლში რომ მივარდებოდი, გახსოვს...

ზ უ რ ი კ ო. მაპატიე, მთვრალი ვიყავი.

ა ნ ო. ახლაც გინდა შემოსვლა, მაგრამ მთვრალი არა ხარ და ვერ ამბობ. ხომ მართალია?

ზუ რ ი კ ო (თუმცა ანოს პირდაპირ ნათქვამმა სიტყვამ შეაკრო, მაინც ინტიმარს არ იტეხს). რატომაც არა?
ან ო. რა თქმა უნდა! სხვაზე ნაკლები რითი ხარ: რატომ არ უნდა გინდოდეს?

ზუ რ ი კ ო. მართლაც, რატომ არ უნდა მინდოდეს?
ან ო. მითუმეტეს, ყველას უნდა...

ზუ რ ი კ ო. მაინც ვის გულისხმობ?
ან ო (ხელით დიდ წრეს შემოხაზავს ჰაერში). ყველას!
ზუ რ ი კ ო (იმეორებს). ყველას...

ან ო. შენ რა, გწყინს?
ზუ რ ი კ ო. რატომ უნდა მწყინდეს?
ან ო. ხოდა, დაიხსომე (უმარცვლავს.) ყველას!

ზუ რ ი კ ო. წავედი, ნახვამდის!
ან ო. ხო, წადი, ოღონდ დაიხსომე: ყ-ვე-ლ-ა-ს!
ზუ რ ი კ ო. კარგად იყავი...

პაუზა.

მთქმელი (ანოს). ამოიღე ხმა, რატომ გაჩუმიდი?
ან ო. ზურვიკო... თუ გინდა, შევედეთ ჩემთან... ჩაის დაგალევიანებ (ცოცხლად.) ხო, ჩაი დავლიოთ.

ზუ რ ი კ ო. გვიანია...
ან ო. შენი ნებაა...

მიუბრუნდება მთქმელს

— მე, პირადად, ასე გვიან ბიჭს ჩემთან არ შემოვუშვებდი.
მთქმელი. არა, ეს გოგო ნამდვილად გადამრევს! შენ ვინ გეკითხება, როგორ მოიქცეოდი. გააგრძელე, ბევრს ნუ ლაპარაკობ.
ან ო. კი, ბატონო... (ზურვიკოს.) ოღონდ, ვარდის მურაბა არა მაქვს.

ისინი ახლა ვითომ ანოს ბინაში შემოდიან.

ან ო. ხომ მოვედი მაინც შენთან?! რა იფიქრე, რომ დამინახე? გაგხარდა?

ზუ რ ი კ ო. ისე რა...

ან ო. შეგეშინდა ალბათ.

ზუ რ ი კ ო. რატომ უნდა შემეშინებოდა?

ან ო. იმიტომ რომ მე დაგემუქრე, მოვალ-მეთქი და მოვედი.

ზუ რ ი კ ო. დიდი ამბავი, თუ მოხვედი... პალტო სად დავკიდო?

ან ო. იცი, მე წაქითხული მაქვს მამაშენის წიგნი, მაგრამ ვერ გავბედე მეთქვა. შენ და მეგი კი ერთმანეთს არ გავხარო. ის უფრო ჰკვიანია...

ზუ რ ი კ ო. მეტიჩარაა.

ან ო. ოფელია ვარდის მურაბაში გაცვალაო... ეგ პალტო იატაკზე დააგდე. ახალი მოწმენდილი მაქვს. ჩამოსაკიდი ვერ გავაქეთებინე, ვერც ვიყიდე. ფული რომ მექნება, უსათუოდ ვიყიდი. მიყვარს, როცა ბინა ბინასა ჰგავს. აი მაგალითად თქვენი ბინა: პალტოს დასაკიდიც არის თავის ადგილას, სარკეც... მეც ტელევიზორში ფიგურულ სრიალს რომ ვუყურებ, სულ იმას ველო, ვინმე თუ წაიქცევა... წაიქცა, ვყვირი, წაიქცა და ვკოტრილობ იატაკზე სიხარულისაგან, აი როგორი ბოროტი ვარ, შენ კი არ შეგეშინდა. ძალიან გული დამწყდა, რომ არ შეგეშინდა... სკამი სამზარეულოშია, თუ გინდა, გამოიტანე. ჩაი, უნდა გაზოგიტყდე, არა მაქვს.

ზუ რ ი კ ო. მე ჩაი არც მინდოდა.

ან ო. ძალიანაც კარგი, მაგას რა სჯობია. მამაშენი, ეტყობა, კეთილია... იცი, როგორ მიყვარს კეთილადამიანებთან ახლოს ყოფნა, თითქოს რადიატორთან ვზივარ, გარეთ ვიყურები, წვიმს და მე კი კარგ გუნებაზე ვარ... არა, მშვიდად ვარ...

ზუ რ ი კ ო (ღიმილით). რა შუაშია რადიატორი და მამაჩემი?..

ან ო. ღმერთმანი, არ ვიცი. თავში სულელური აზრები მომდის. ცოტას თუ დაიციდი, მალე გამოვლის და ადამიანურად დაგელაპარაკები. გინდა, ადამიანურად რომ დაგელაპარაკო, გიყვარს ადამიანური ლაპარაკი, მოგისმენია ადამიანური ლაპარაკი?..

ზუ რ ი კ ო. ანო, მე შენ მართლა მიყვარხარ...

ან ო (ღიმილით). აკი, ჩაი არ მინდაო?

ზუ რ ი კ ო. ნუ იცინი. მე არ გეზუმრები...

ან ო. თუმცა მალე გაზაფხულიც მოვა...

ზუ რ ი კ ო. გაზაფხული?

ან ო. ხოდა საკიდიც საჭირო აღარ იქნება...

ზუ რ ი კ ო. აჰა, დავაგდე ეს პალტო! მართალი ხარ, მალე საკიდი საჭირო აღარ იქნება... (პაუზა.) ეს ვისი სურათია?

ან ო. ეს ჩემი სურათია.

ზუ რ ი კ ო. აღრე ბიჭი იყავი?

ან ო. ეს ბიძაჩემის სურათია.

ზუ რ ი კ ო. პირველად ენახე, ბიძის სურათი ეკიდოთ შინ.

ან ო. მამა რომ მომიკვდა, მისი სურათი მთვრალმა ნათესავმა წაიღო და დაკარგა. მეტი სურათი არ გქონდა... (საწოლზე ჩამოვლებო.) კიდევ გიყვარვარ თუ გადაიფიქრე?

ზუ რ ი კ ო. ერთი სურათი გქონდათ?

ან ო. არ გიკვირს, პრემიერაზე რომ არ წავედი დღეს?

ზურიკო. მიხარია, რომ არ წახვედი. მეტი არაფერი მაინტერესებს.

ანო. მადლობელი ვარ, რომ არ მკითხე, რომ არ გაინტერესებს.

ზურიკო. რა გატირებს?

ანო. ვინ მოგახსენა, რომ ვტირი? (სიცილით.) ეგლა მაკლია!

„აბა, სად არის ჩემი ეტილი“...

ეს ჩემი როლიდანაა...

ზურიკო. ვხვდები. ვერ ვიტან ოფელის.

ანო. მადლობთ, ზურიკო... (კაუზა.) ზურიკო...

ზურიკო. ბატონო?

ანო. რატომ დამდგომიხარ თავს, რა გინდა?

ზურიკო (ძლივს ამოღერდავს). არაფერი...

ანო. თუ არაფერი არ გინდა, მაშინ ის მაინც მითხარი, როდისმე

შენთვის ყველაფერი სულ ერთი თუ ყოფილა?

ზურიკო (ხმაგაზარული). ანო...

ანო. არ მიყვარს თავზე რომ მადგას ვინმე. დაჯექი, რას უდგებხარ!

ზურიკო. სად დავჯდე?

ანო. მოდი. აქ დაჯექი. (ხელით აჩვენებს, აი აქ, ჩემს გვერდით დაჯექიო.)

ზურიკო. ვიდგები.

ანო. მოდი, ნუ გეშინია.

ზურიკო. რისი უნდა მეშინოდეს? (ანოს გვერდით ჯდება.)

ანო. მე არ მეგონა, რომ ეს ასე მოხდებოდა... მეგონა, ჰკუას დავკარგავდი ბედნიერებისაგან. მე კი ახლა ყველა და ყველაფერი მძულს...

ზურიკო. რა თქვი?

ანო. შეგეშინდა?

ზურიკო. შემეშინდა?

ანო. ნუ გეშინია.

ზურიკო. არაფრისაც არ მეშინია.

ანო. ხოდა, ნუ გეშინია.

შუქი ჭრება. სიბნელეში ისმის როგორ აკაკუნებენ ფანჯარაზე, მერე კარზე მოაბრაზუნებენ ფეხებით, შუქი ინთება. შუა ოთახში დგას პერანგისამარა ანო

ხმა. თუ შეიძლება, გააღეთ, გააღეთ, კაცი კვდება. გააღეთ!

ანო ზურიკოს უყურებს, რომელიც საწოლზე ზის და გაჩქარებული იცემას, თან ანოს ხელით ანიშნებს, არ გაალო. კარზე აბრაზუნებენ. ანო კარისკენ მიდის, ზურიკოს სამზარეულოსკენ უთითებს, იქ დაიმალო. ზურიკო სამზარეულოში გაბზის. ანო კარს აღებს. შუქი ჭრება.

მთქმელი (სინათლის წრეში). დანარჩენი თქვენც იცით, შემოვიდნენ, დაჭრილი ამხანაგი შემოიყვანეს; ანოს სთხოვეს, სასწრაფო დახმარებას დაურეკო 'და' გაიქცენ... ერთი ტიროდა. ეს იყო და ეს...

შუქი ინთება. ზურიკო სამზარეულოდან გამოდის.

ზურიკო (ჩურჩულით). ანო!

ანო (შეშინებული, აქამდე თვალს ვერ აშორებდა დაჭრილს). ჰა?

ზურიკო (ჩურჩულით). მე წავალ... მე უნდა წავიდე... გესმის?

ანო. ხო... ხო...

ზურიკო. ...ასე უკეთესი იქნება... შენთვისაც... სასწრაფოც სადაცაა მოვა...

ანო. ხო... ხო... (უცებ გამოერკვევა.) 'რა თქვი? მიღიხარ? არა, არ წახვიდე!

ზურიკო. სასწრაფოს გაგხედავ... ასე ჯობია, დამიჯერე... შენთვის უკეთესია...

ანო. მეშინია, ზურიკო, მეშინია... (კივის.) მეშინია!

ზურიკო გაბზის. ელო და ზურიკო.

ელო. მეშინიაო! უყურეთ მაგ უსინდისოს მაგას! თქვენ უნდა გენახათ, ზურიკოს რა სახე ელო. არ მეძინა, მის დაბრუნებას ველოდებოდი. კარი ფრთხილად შემოალო. მე დერეფანში გამოვედი. დედაო, — დაიძახა და მუხლებზე მომხეხია... (ზურიკოს.) 'რა იყო, შვილო, რა მოგივიდა?

ზურიკო. დედა, მიშველე, დედიკო!

ელო. მე ვიცოდი, რაღაც რომ დაგემართებოდა.

ზურიკო. დავილუპე!

ელო. არ მეტყვი, რა დაგემართა!

ზურიკო. დედა მიშველე!

ელო. რა გაყვირებს ამ შუალამისას, ხალხის მაინც არ გერიდება?

ანოს ბინა. სასოწარკვეთილი ანო ფანჯარასთან დგას.

ექთან ი. ო, რას არ ლაპარაკობს ხალხი; რას არ ლაპარაკობს! ხალხს გააჩუმებ? ან ეტყვი ასე არ არისო? ყველაფერი უნდა გითხრა, რატომ უნდა დაგიმალო, არ ჯობია იცოდე? ამბობენ, თითქოს შენ და ეს ბიჭი... ხომ გესმის? შენი მეზობლები ამბობენ, ყოველდამე დადიოდაო. პირზე ხელს ხომ ვერ ააფარებ. მილიციის ძალით გავსახლებთ ამ სახლიდანო. ამის საყვარლებმა ასე თუ ხოცეს ერთმანეთი, არავის დაგვედგომე-

ბაო აქაო. ანდა ჩვენმა შეილებმა რა მაგალითი უნდა გადაი-
ლონო... ამას წინათ ტელევიზორში აჩვენეს, ღღისით, მზისით
ქალი გაძარცვეს და არავინ მიეშველა. მე რა ვუყო, მე ხომ
მილიცია არა ვარ? ცოდოა, მაშ არ არის ცოდო? მაგრამ სხვის
გულსთვის თავს ვერ დავიღუპავ და არც სხვა არავინ გამო-
იდებს თავს არავისთვის, თუკი არ იცნობს. ამასაც ამბობენ,
თუკი არ იცნობდა, კარს როგორ გაუღებდაო. მოდი, ახლა
კარტი ვითამაშოთ.

ანო. არა... არ მცალია.
ექთანო. რა ცალები გვიღია ასეთი?

ისმის დაკრძალის კენესა.

— დედა... დედიკო... დედიკო...
ექთანო (ღიმილით). გესმის? შენ გეძახის, დედიკო. ნათლიაჩე-
მიც ცოლს დედიკოს ეძახის... ო, შე ეშმაკო (ანოს ღიმილით
ითის უქნევს.) დედიკო. სად მიდიხარ, დედიკო? ბაზარში.
მალე მოდი, დედიკო... მალე მოვალ, მამიკო... ნათლიაჩემს
სამი შეილი ჰყავს. დიდი ამბით აქ დარაჯად დამაყენეს, ვინ
შემოგივარდებათ? ამასაც არაფერი უჭირს, გადარჩა... კარ-
გი დედიკო ჰყავდა და იმიტომ... აი ახლა მე ჩემს მამიკოსთან
გადავირბენ, აგე, იმ მშენებლობაზე მუშაობს და შენ შენს
მამიკოს იქამდე ყური უგდე, მალე მოვალ (სიცილით.) ისეთი
მამიკო მყავს, სულ კირში ამომთხუპნის ხოლმე... კიდევ კარ-
გი, თეთრი ხალათი მაცვია... (გარბის.)

ელო, ზურიკო და მეგი.

ზურიკო. მამა წავიდა?
ელო. ნუ გეშინია, ყველაფერს გააკეთებს.
ზურიკო. არ ვიცი, შეიძლება ჩემი მანქანის ნომერი ჩაიწერა ვი-
ღაცამ, ისე არავის დავუხანხივარ. ასე რომ ჩემი იქ ყოფნის
ამბავი მარტო ანომ იცის...
ელო. ისე იყავი ატეხილი, უსათუოდ რაღაც უნდა მომხდარიყო.
როცა გეუბნები, მაშინ ჩემი არ გჯერა, ახლა კი... მიშველეო...
როცა გვიან არის, მაშინ გასხენდებით მშობლები. მშობლები
იმიტომ გინდათ, რომ გიშველონ, მეტი არაფერი. მე შენ თა-
ვიდანვე გითხარი, ეგ გოგო არ მომწონს-მეთქი. ორსულადა
ვარო, მითხრა, ორსული ქალი გყვარებია და არ იცოდი...
ზურიკო. ეგ ტყუილია!
ელო. შენ რა იცი?

ზურიკო. ანო ჩემი ცოლია!
ელო. როდის აქეთ?
ზურიკო. წუხანდლიდან.
ელო (დაკვირვებით უუუერებს, პაუზის შემდეგ). შენი ცოლი თუა...
თუ შენი ცოლია, რატომ იქ არა ხარ?
ზურიკო. დედა...
ელო. დაგსიზმრებია რაღაცა...
ზურიკო. როგორ თუ დამსიზმრებია?
ელო. წადი აბა და განაცხადე, ანო ჩემი ცოლია, მე წუხელ იქ
ვიყავიო.
ზურიკო. ვინ დამიჯერებს, რომ მე უდანაშაულო ვარ, ის ბიჭი,
შეიძლება მოკვდა კიდევ.
ელო. არავინ, არავინ არ დაგიჯერებს.
ზურიკო. ისე რატომაც არა, წავიდოდი, განვაცხადებდი, ანოს-
თანაც მივიდოდი, მაგრამ ვინ დამიჯერებს?
ელო. მე, მაგალითად, მჯერა, რომ შენ კაცს არ მოკლავდი.
ზურიკო. შენ დედა ხარ...
მეგი. რა იცი, იქნებ სხვამაც დაგიჯეროს. სცადე?
ზურიკო. დედა, ახლა მეგი დაიწყებს თავისებურად, მე კი ნერ-
ვები მაქვს აშლილი.
მეგი. არაფერსაც არ დაიწყებ. მარტო ის მაინტერესებს, მანქანა
რომ დაგეჯახებინა ვინმესთვის და არავის არ დაენახე, გაიქ-
ცოდი?
ზურიკო. დედა, უთხარი, გაჩუმდეს!
მეგი (მაგნიტოფონს ჩართავს). აი გავჩუმდი.
ზურიკო. ისე მართალი ხარ, დედიკო, შენ. ყველაფერი ჩემი ბრა-
ლია, მოვიდა, დედაჩემს უთხრა, ორსულადა ვარო, მე კი თავი
გამაცილებინა. ჩემთვის ყველაფერი სულ ერთიაო... (ამ ფრა-
ზას მოეკიდება, როგორც მორევზე გადმოშვერილ ტოტს.) ხო,
ასე თქვა: ყველაფერი სულ ერთიაო.
ელო. რაო?
ზურიკო. ყველაფერი სულ ერთიაო (მეგის.) გააჩუმე ეგ მაგნი-
ტოფონი!

მეგი ხმას უმატებს.

ყველაფერი მძულს და ყველაფერი სულ ერთიაო. ხო, ასე
თქვა. (მეგის უუვირის.) გააჩუმე-მეთქი! (დედას.) მაინც, მაინც
რა უნდა უთხრას მამამ?

ელო. არ მესმის?

ზ უ რ ი კ ო. მამამ რა უნდა უთხრას-მეთქი, რისთვის წავიდა? (მეგის მისამართით.) გაჩუმდი!

მ ე გ ი (ყვირის). ყველაფერი სულ ერთიაო!

ე ლ ო. ხელი უნდა თხოვოს.

ზ უ რ ი კ ო. რა?

ე ლ ო. ხელი უნდა თხოვოს შეილისთვის. მეგი, დაუწიე ცოტათი ხმას, ყელი ჩამეხა!

მ ე გ ი (ყვირის). სულ ერთიაო! სულ ერთიაო! სულ ერთიაო!

ზ უ რ ი კ ო. იქნებ ჯობდა, მე წავსულიყავი.

ე ლ ო. რა თქვი?

ზ უ რ ი კ ო (ყვირის). იქნებ მე წავსულიყავი ანოსთან მეთქი.

ე ლ ო. ანო თავისი ფეხით მოგივა ახლა აქ!

ილიკო და ანო.

ა ნ ო. რომ იცოდეთ, როგორ ვნანობ, კარი რომ გვაღე. ერთმა ისიც მითხრა, ვითომ შენ რა წითელი კოჭი იყავი, კარი რომ გაუღეო. ფეხებით, ფეხებით აბრაუნებდნენ. გაუღე და აი რა დღეში ჩავყარდი. ჩემს მეზობლებს მილიციაში განცხადება შეუტანიათ, ჩემი გასახლება უნდათ თურმე. (ღიმილით.) ყოველამე მაგასთან საყვარლები დადიანო. ეს კი სულ კენესის და კენესის (ღიმილით.) დედის მეძახის. არა, რა თქმა უნდა, მე არ მეძახის, საერთოდ, მე არც კი მიცნობს, მაგრამ ასე მგონია, სწორედ მე მეძახის და მინდა დაუყვირო, ვინ არის შენი დედიკო, შე ცინგლიანო-მეთქი. შეიძლება სიგარეტი მოეწიო?

ი ლ ი კ ო. მოწიეთ, მოწიეთ. პატარა ამბავი გადაგხდათ თავს?!

ა ნ ო. სიგარეტი რომ არა მაქვს?

ი ლ ი კ ო. მე კი არ ვეწევი... სამწუხაროდ.

ა ნ ო. არა უშავს, კიდევ მოვითმენ. გინდათ სიმართლე გითხრათ? მე მეგონა, რომ ზურიკო აღარ გამოჩნდებოდა.

ი ლ ი კ ო (ღიმილიანად). ანო!

ა ნ ო. შეეშინდა... არა, რა თქმა უნდა, მეც შეეშინდა, ყველას შეეშინებოდა... იცით, მე ზურიკოსთან დამნაშავე ვარ, როგორ უნდა შეეხელო თვლებში, არ ვიცი, ამ დღეში რომ ჩავაგდებოდა თქვენც შეგაწუხებო. იცით, წუხელ თქვენთან რომ ვიყავი, რას ვფიქრობდი? ზურიკო რომ ცოტათი მამას ჰგავდეს, რამდენად კარგი ბიჭი იქნებოდა-მეთქი...

ი ლ ი კ ო (ღიმილით). მაღლობელი ვარ, ჩემო ანო, მაგრამ იცოდეთ, ზურიკოც კარგი ბიჭია.

ა ნ ო. მე, საერთოდ, გუშინ სხვანაირად ვფიქრობდი, დღეს კი სულ სხვანაირად ვფიქრობ, თითქოს გუშინ სხვა ანო ვიყავი, მე რომ ახლა სხვა ანო არ ვიყო, შეიძლებოდა მეფიქრა, რომ თქვენ ზურიკომ გამოგზავნათ, დასაზვერად, ამბის გასაგებად და... ჩემს მოსათაფლავად.

ი ლ ი კ ო (ღიმილით). მოსათაფლავად... კი მაგრამ, რატომ, დააშავა რამე?

ა ნ ო. მე რომ გუშინდელი ანო ვიყო, ვიფიქრებდი, რომ თქვენ, ასეთი კარგი კაცი, რომლის წიგნიც სულ ტირილით წავიკითხე, იმიტომ მობრძანდით ჩემთან, რომ ზურიკოს სახელი არ ვახსენო, თითქოს ის წუხელ აქ არც კი ყოფილა... მართლაც, რომ დაუფიქრდე, რატომ უნდა ვახსენო ზურიკოს სახელი? ჯერ ერთი, ჩემი რეპუტაციისათვის, უი, არც კი მეგონა, ეს სიტყვა თუ ვიცოდო! — არ იქნება ეს კარგი. მეორეც, საერთოდ, ვის რა საარგებლობას მოუტანს, ზურიკოს კი აშკარად საქმეს გაუფუჭებს. ვინ დაუჯერებს, ბიჭებს რომ არ იცნობდა, იფიქრებენ, ზურიკომ ის ბიჭი ჩემი გულისთვის დაჭრა...

ი ლ ი კ ო. ანო, თქვენ ისე ლაპარაკობთ, მართლა ხომ არ დააშავა რამე ზურიკომ?

ა ნ ო. ზურიკომ რა გითხრათ? დავაშავეო?

ი ლ ი კ ო. ზურიკოს თქვენ უყვარხართ, ანო!

ა ნ ო (ღიმილით). რა იცით, რომ მე თქვენობით ლაპარაკი მიყვარს? (შკადად.) პირდაპირ მითხარით, რა გინდათ, გისმენთ! ნახეთ, ნახეთ, როგორ მიყანკალებს ხელები!

ი ლ ი კ ო. დამშვიდდით, ყველაფერი გაივლის. ხოლო ზურიკოს თუ მართლა არაფერი დაუშავებია, მაშინ მეც მომისმინოს ცოტახანს გუშინდელმა ანომ, რომელმაც ჩვენთან ხანმოკლე სტუმრობისას მოასწრო და თავი შემაყვარა, თავისი გულწრფელობით, სამართლიანობით. ეს კი იმდენად იშვიათი ხილია დღეს, რომ მე მართლაც მოხიბლული დავრჩი. ბოლოს და ბოლოს, რა მოხდა? არც ისეთი გამოუვალი მდგომარეობაა, როგორც ზოგს შეიძლება მოეჩვენოს. ზურიკოს თქვენ უყვარხართ, აი ეს არის მთავარი!

ა ნ ო (ღიმილით იმეორებს). ზურიკოს მე ვუყვარვარ... მაგრამ თქვენ ხომ იცით, რომ მე ფეხმძიმე ვარ, სხვისგან...

ი ლ ი კ ო (ღიმილით). სხვათა შორის, ეს სრულებითაც არ იქნება პირველი შემთხვევა. მე, პირადად, როგორც მწერალს, შემიძლია ასეთი სიყვარულის არა მხოლოდ გაგება, არამედ გაშარ-

თლებაც. ბოლოს და ბოლოს, ჩვენ ცივილიზირებული ხალხი ვართ.

ანო. გულწრფელად რომ ვითხრათ, მე უფრო გამიხარდებოდა, ჩემს დასავგობად რომ მოსულიყავით და არა ჩემს მოსასყიდლად. მე რისხვას ველოდი თქვენგან და არა პატიებას... თქვენ კი თანახმა ხართ ოჯახში შეიყვანოთ სხვისგან დაორსულებული ქალი, იმიტომ კი არა, რომ გიყვართ იგი, არამედ იმიტომ, რომ შეგეშინდათ. ისე სიმაართლე თუ გინდათ, ბატონო მწერალო, მე ფეხმძიმობა მოვიგონე ჩემი სისულელით... და კიდევ — თქვენი შვილი აქ არ ყოფილა, დამშვიდებული ბრძანდებოდეთ. აქ თქვენს შვილს რა უნდოდა? განა შეიძლებოდა ზურგიო აქ ყოფილიყო?

ილიკო. ანო... (რადაცის თქმა უნდა, მაგრამ ვერ ამბობს.)

ანო. ოღონდ თქვენ არ მოსულიყავით დღეს აქ... ოღონდ თქვენ არ მოსულიყავით დღეს აქ...

ილიკო მიდის. ანო ბიძის სურათის წინ ჩერდება.

ანო. აი, ესეც ჩემი თეორი ეტლი, თავისი ოქროსფერი ლერბითა და პარიკიანი მეეტლეებით. (ტირის.) კი მაგრამ, რატომ? რატომ? აი, ხომ ხედავ, რა დამემართა? მაგრამ, მომისმინე, მე მაინც ბრმა სიყვარული მირჩენია თვალახელილ სიძულელილს...

ანო და დედამისი. ანოს დედას საყვლოზე ბეწვშემოვლებული ძველი პალტო აცვია, ფეტრის შლიაპა ახურავს, გაქუცული, ძველისძველი. ეტყობა, ძალიან დაღლილია, ანდა მწუხარებას დაუბეჩაუბებია. ზის, ხელები მუხლებს შორის მოქუცეუა, ლაპარაკის დროს აქეთ-იქით ირწევს.

დედა (თანდათანობით უწევს ხმას). ცუდ ამბავს მაშინვე გაიგებ. გული მეუბნებოდა, უსათუოდ ცუდ ამბავს გაიგებო. იმ დილით თვალს მითამაშებდა. ვთქვი კიდევ, აი ნახავთ, თუ ცუდი ამბავი არ გავიგოთ-მეთქი.

ანო. მაშინვე დეპეშა გამოგიგზავნე...

დედა. ორი დეპეშა მივიღე ზედიზედ. ერთი შენი, მეორეს მოკეთე აწერდა ხელს. ვინა გყავს ნეტავ ასეთი მოკეთე? დეპეშები დილით მომიტანა ფოსტალიონმა. სკოლის ეზოში ვიდექი, სხვა მასწავლებლებთან ერთად. პირველი შესვენება იყო... შენი ქალიშვილის ბინაში კაცი მოკლესო.

ანო. მე ვე არ მომიწერია!

დედა. იცი, რა არის დეპეშა სოფელში? მაგას რადიოში გამოცხადება ჯობია... ასე გადამიხადე სამაგიერო ხომ? ამიტომ დავთ-

მე ყველაფერი? ამიტომ გადავბარგდი სოფელში? თუ მე არ შემეძლო ქალაქში ცხოვრება? წავედი, ჩავტვერი, ჩავიმაღე იმ სოროში. იმიტომ, რომ შენთვის ხელი არ შემეშალა. ჩემმა ქმარმა მითხრა, ავდგეთ და სოფელში გადავსახლდეთო. თვითონ ანგელოსია და სხვაც ანგელოსი ჰკონია. სამი წელია, შენგან წერილი არ მიმიღია. თუმცა, სულ დამავიწყდა, ბატონო! შენ ხომ დედა არ გიყვარს. მე კი ვზოვარ და ვტირი. დამნაშავე ვარ-მეთქი, მეორედ არ უნდა გავთხოვილიყავი-მეთქი. შენთან რომ დავრჩენილიყავი, ხომ ცოცხლად შემქამდი! კიდევ კარგი, თავს დროზე ვუშველე, გაგასწარი. შენ არავინ არ გიყვარს, მე ხომ არ გიყვარვარ და არა, არც მამა გიყვარდა. მამაშენი. მოხარული კარტოფილივითა მაქვს დამსკდარი ხელები. ყოველთვე ფული რომ მოგდის, მაშინ რატომ არ ფიქრობ, ვისი შრომით არის ეს ფული ნაშოვნო... ყოველ ჩვიდმეტ რიცხვში შენს მამინაცვალს თავისი ხელით მიაქვს ფოსტაში ფული და გიგზავნის. თავზე ლაფი დაგვასხი, მთელი სოფლის თვალწინ ტალახში ამოგვთხვარე. ასჯერ გამაგონენს თურმე ვინც კი მიუჯაკუნებდა, ყველას კარს უღებდაო. კი, ბატონო, გავჩუმდები. დავმუწავ ამ მიწით ამოსავსებ პირს, შენ კი ვინც ფანჯარაზე მოგიკაქუნოს...

ანო. გაიგეთ, გაიგეთ, გაიგეთ, შემოცვივდნენ და შემოიყვანეს. სხვა არაფერი ვიცი, არაფერი დამიშავებია!

დედა. მუცელში უნდა გამწყალდებოდი, ამ დროს თუ მოვესწრებოდი.

ანო. წამიყვანე აქედან, მომამორე აქაურობას, დედა, დედიკო, წამიყვანე, გენაცვალე...

დედა. იმ დღეს უნდა მომეკალი, პაპიროსი რომ გიპოვე ჩანთაში... აი მაშინ უნდა მომეკალი, უკეთესი იქნებოდა ყველასათვის...

ანო ცდილობს მოეხვიოს, მკერდში ჩაეკრას. დედა უხეშად იზრუნებს.

დედა (წამიოდება. უყვირებს). მომშორდი!

ანო არ ეშვება.

იმომშორდი-მეთქი, არ მომეკარო!

ანო (ქვითინით). წამიყვანე აქედან!

დედა (ანოს თმას ჩაბლუჯავს, თავს გადაუწევს, ზემოდან დასცქერის). ახლა წავიყვანო? (ურტყამს გამეტებით.) ახლა წავიყვანო? აი, წავიყვანე! (ურტყამს.) წავიყვანე! (ურტყამს.)

ანო. ხო, მცემი, მცემი...

დედა ხელს გაუშვებს, ანო მივატლება, ხელუბზე კონის.

ოლონდ წამიყვანე... ოლონდ წამიყვანე... ოლონდ წამიყვანე!
დ ე დ ა. ის კაცი სასლში არ შემოუშვი, სხვა მამა არ მინდაო, ძალ-
ლივით დაუწყი კბენა, ისიც წავიდა, გაგერიდა... ახლა წაგი-
ყვანო? სულ აიღე ნამუსზე ხელი, აღარაფრის გრცხვენია?
მომშორდი-მეთქი! (ანოს, რომელიც მუხლებზე ეხვევა, ფეხს
წაჰკრავს. მიღის, კართან ერთი წამით ჩერდება.)

დ ე დ ა. პატარა აღარა ხარ, თუ წამოსვლა გინდა, გზას შენით გააგ-
ნებ (მიღის.)

I გოგო. ჯერ მე დამირეკა. მე კი ავად ვიყავი. სწორედ იმ დილით
სიტყე მომცა.

II გოგო. მერე მე დამირეკა. მე კი სწორედ მაშინ მამიდასთან
წამიყვანეს საავადმყოფოში. მთელი დღე იქ ვიყავი. ოპერაცია
გვიან დამთავრდა...

III გოგო. მე კი ჩათვლა მქონდა დარჩენილი და მთელი დღე
მაყურებდა ლექტორმა. გვიანობამდე არ მოვიდა...

გოგოები. რეკავს რომ მორჩა, კარადიდან ჩანთა გადმოიღო და
თავის ნივთების ჩალაგება დაიწყო. ამ დროს, ექთანიც დაბ-
რუნდა.

ექთანი. შენ რა, სადმე მიდიხარ?

ანო არ პასუხობს.

ექთანი. როგორა გყავს მამიკო? სად მიდიხარ-მეთქი?

ანო. არსად.

ექთანი. ჩემმა მამიკომ მოგიკითხა. იცი რა კარგი ამხანაგები
ჰყავს, თუ გინდა გაგაცნობ. (სიცილით.) ერთად ამოვისვაროთ
კირში. ჩვენ ალბათ ხეალ დაგტოვებთ, გავანთავისუფლებთ.
შენ მაინც რა გრჯიდა, რატომ უღებდი კარს, კისერიც უმტე-
რევიათ, შენ გამოასწორებ ქვეყანას? შენი ძმა თუ შეყვარე-
ბული? ახლა ყველა ეგეთია, ყველას ხომ ვერ მოუვლი? მაშინ
მართლაც, ყველას უნდა გაუღო კარი და შენც ისეთი გახდე-
ბი... იმნაირი...

ანო. ხო.

ექთანი. ახლა კი თუ არსად არ მიდიხარ, კარტი მეთამაშე.

ანო. კარტი?

ექთანი. ხო.

ანო. რატომ?

ექთანი. ისე, მეთამაშე.

ანო. რომ არ ვიცი?

90

ექთანი. კარგი ერთი, ბრიყობანა არ იცი? წამო, სამზარეულოში
მაგიდასთან დავსხდეთ და ავიხსნი.

სამზარეულოში მაგიდასთან სხდებიან. ექთანი ხალათის ჯიბიდან კარტს იღებს.

— ეს ბიჭი სამ-ოთხ დღეში ფეხზე დადგება...

ანო. როდის?

ექთანი. როდინობის კვირაში.

ანო. რაა?

ექთანი. სამ-ოთხ დღეში-მეთქი.

ანო. სამ-ოთხ დღეში?

ექთანი. შენ რა, დაყრუვდი? დარიგდებ ექვს-ექვსი კარტი,
ვღებთ კოზიჩს, იცი ალბათ...

ანო. კი ვიცი...

ექთანი. თუ იცი, აბა დაარიგე!

ანო. მე ერთი სათხოვარი მაქვს...

ექთანი. ბრძანე. ორ-ორი დაარიგე, ჩქარა იქნება.

ანო. რაღაცა უნდა გაგატანო თეატრში.

ექთანი. მაინც რა?

ანო. სურათი.

ექთანი. ოჰო? შენი სურათი?

ანო. დაიწერ, ვისაც უნდა მიუტანო. ეტყვი, ამ სურათმა ყველა-
ფერი იცის-თქო.

ექთანი (იმეორებს). „ამ სურათმა ყველაფერი იცის“... რომ მკი-
თხოს ვინ გამომიგზავნაო?

ანო. გამოტრიალდი და წამოდი...

ექთანი. თუმცა, სურათს რომ დახედავს, ხომ მიხვდება!

ანო. ხო, მიხვდება...

ექთანი. შენ თუ მამიკოს მიხვდავ, მე სეირნობა არ მეზარება...

ანო. თუ გინდა, ჩემს საბოებს გაჩუქებ.

ექთანი. შენი საბოები მე დიდი მექნება.

ანო. არ გექნება დიდი.

ექთანი. აბა ვნახოთ.

ანო საბოებს იხდის, ექთანი იზომავს.

— კარგადა მაქვს. თუ გინდა, მაჩუქე...

ანო. ოლონდ, არაფერი უთხრა...

ექთანი. ამ სურათმა ყველაფერი იცის-მეთქი... და გამოტრიალ-
დები. შენ რომ სხვა ფეხსაცმელი არა გაქვს.

ანო. მე არ მჭირდება...

91

ექთანი. ჩანთას რომ ალაგებდი, ვიფიქრე მიღის-მეთქი.
ანო. არსადაც არ მივდივარ...
ექთანი. აბა აილე შენი კარტი...
კოჭის ძაფი გაქვს?
ანო. უჭრაშია.

ექთანი უჭრიდან იღებს კოჭს, ასანთით თავს უწვავს.

ექთანი. ბრიყვი გაიმურება! საავადმყოფოში სულ ამას ვთამაშობთ. უნდა ნახო, სულ დამურული მყავს ხალხი. იმ დღეს ერთი მართლა ბრიყვი ტულეტში შესულა, კარი ჩაუკეტია. გაიჭრა! ქამრისგან ყულფი გაუკეთებია. ესეც გაიჭრა! ერთი ბოლო კარის სახელურზე გამოუბამს და ზედ, მოკლედ, ბრიყვულად... მე კი კარტს ვთამაშობდი. მითხრეს, შენ იმ დროს კარტს რატომ თამაშობდი? აიყვანე! რა დროს-მეთქი, პატრიცემულო? — ვკითხე. აი იმ დროსო. მე რა ვიცოდი, ის კაცი ბრიყვი თუ იყო-მეთქი. აბა, მოიტა შენი ლამაზი შუბლი. ეს ერთი! ბრიყვი ხარ, პატრიცემულო! (კოჭით უშუბლს უმურავს.) თანაც, ერთ თვეში მაინც მოკვდებოდა, კიბო ჰქონდა... ადგა და ტულეტის კარზე დაეკიდა... სურათმა ყველაფერი იცის-მეთქი, ვეტყვი, ო, შე ეშმაკო, შენა...

უჩა, ნატო და გერტრუდა.

უჩას ხნოს ბიძის სურათი უჭირავს. სკამზე დადებს, ნატოს წინ დაიჩოქებს და თავს კალთაში ჩაუდებს. ნატო თმაზე გადაუსვამს ხელს, გერტრუდა აიღებს სურათს, ნატოს თვალებით ეკითხება, ვინ არისო. ნატო მხრებს იჩეჩავს, არ ვიციო. ორივე — ნატოცა და გერტრუდაც ფიქრობს, რომ ეს სურათი უჩამ სადღაც იპოვნა და ჩვეულებისამებრ, შინ წამოიღო. ოღონდ უჩა ახლა მთვრალი არ არის. თითქოს ძალიან დალილია, მოტეხილი. გერტრუდას სურათი უჭირავს და ოთახში ტრიალებს, თამაშობს, ანცობს, ერთობა, თითქოს კედლებზე სურათის დასაკიდ ადგილს ეძებს, თითქოს მართლა აპირებს სურათის დაკიდებას... ნატოს თვალებით ეკითხება, სად გირჩევნია, სურათი რომ ჩამოკიდდეს... ნატო ხელს გასაასაყავს, გაგიჟდი, მოაშორე აქედანო. გერტრუდა ფანჯარისთან მიდის, ადებს, თან ნატოს შესცქერის, გადავაჯლო თუ არაო. ნატოც უყურებს გერტრუდას, ოღონდ ეტყობა, სულ სხვა რაღაცაზე ფიქრობს. უჩას თავზე ხელს უსვამს, ეფერება. ანო ცოტა ხანს გაუნძრევლად ზის, შერე დგება, მაგიდის უჭრიდან იღებს თოკს, ადის მაგიდაზე, თოკს უკეთებს ყულფს. ყველა, ვინც კი სცენაზეა, გაკვირვებული შესცქერის. ანო ყულფს აკეთებს აუჩქარებლად, სცენაზე დამაბული სიჩუმეა.

მთქმელი (გამოერკვევა, ანოს ეძახის). შენ ეი, მოიხედე აქეთ.

ანოს არ ესმის.

შენ გეუბნებიან, დამთხვეულო!

ანო გაიგებს, გაუღიმებს.

მთქმელი (ახლოს მივა, თოკს გამოგლეჯს ხელიდან). ძალიან შეტოპე აი! ეს რომ ტექსტში არ წერია? ჩამოდი ახლავე!.. (მაგიდიდან ჩამოსვლაში შევიდის.)

უჩა (სიცილით). კომედია ტრაგედიად გადაგვიქცია!

ანო (ძალიან შეწუხებული და დარცხვინილი). მართლაც დამთხვეული ვარ. მოკლედ, არა ვარ სცენაზე გამოსაშვები... როლში შევედი! (ღიმილით.) ხომ არ გამიფუქებია რამე?

მთქმელი. არა უშავს. კარგი გოგო ხარ. აი შენ ვაშლი!

ანო (ვაშლს გამოართმევს). მართლა მოგეწონა? არ მატყუებ? (სკამზე გადაწვება, კმაყოფილი, ბედნიერი, რომ მინდობილი საქმე დაამთავრა, თანაც შეაქვს კიდევც. ვაშლს მადიანად ჩაბეჩს.)

კლავდიუსი. ესეც თქვენი ანო!

ჰამლეტი. ტყუილად დაგვაკარგინეს დრო.

ოფელია. მე ვიცოდი, ყველაფერი კარგად რომ დამთავრდებოდა.

ნატო. უსათუოდ უნდა ვიშვილო ვინმე...

უჩა. დავიშალოთ, დროა.

ჰამლეტი. შენ მანქანა გყავს?

უჩა. არა, აი კლავდიუსსა ჰყავს მანქანა.

ჰამლეტი. ყველა მაინც ვერ ჩავსხდებით.

ოფელია. მე სხვაგან მივდივარ...

ჭერტრუდა. მე კი აქვე ვცხოვრობ.

ილიკო. მანქანა ზურთკოსაც ჰყავს, ჩვენ ზურთკო წაგვიყვანს.

მთქმელი. ამ გოგოს მე გავაცილებ. (ხელს გადახვევს ანოს როლის შემსრულებელს.)

კლავდიუსი. წავიდეთ, რამდენიც ჩავეტყვი, ჩავსხდეთ...

ნატო. უსათუოდ უნდა ვიშვილო ვინმე...

უჩა. კარგით, გვეყოფა, წავიდეთ!

მეგი (ყვირის). დაიცადეთ, დაიცადეთ!

გერტრუდა. ხომ ყველაფერი გაირკვა, რალა გინდა!

ელო. გაიტლიკება ახლა თავისებურად. (მეგის.) რა იყო? რაშია საქმე?

ოფელია. თითო მეტიჩარა არ გამოგველენა!

მეგობარი. დაიცადეთ-მეთქი! (ახტება მაგიდაზე, რომელზედაც ცოტა ხნის წინ ანო იდგა უმწეო ღიმილით). კი მაგრამ... კი მაგრამ... კი მაგრამ...

რატომღაც თქმა უნდა და ვერ ამბობს, გაოცებულიცაა და შემკრთალიც ერთსა და იმავე დროს. ვილაცა მეგისკენ ხელს გაიშვერს, ვილაცა ჩაიფხუკუნებს, იმას სხვაც აჰყვება, მალე ყველა სიცილს დაიწყებს, სიცილი ხარხარში გადაიზრდება, მუცლები ხელით უჭირავთ, ერთმანეთს აწყდებიან. მაგიდაზე კი დამფრთხალი და გაოცებული მეგი დგას.

დასასრული